

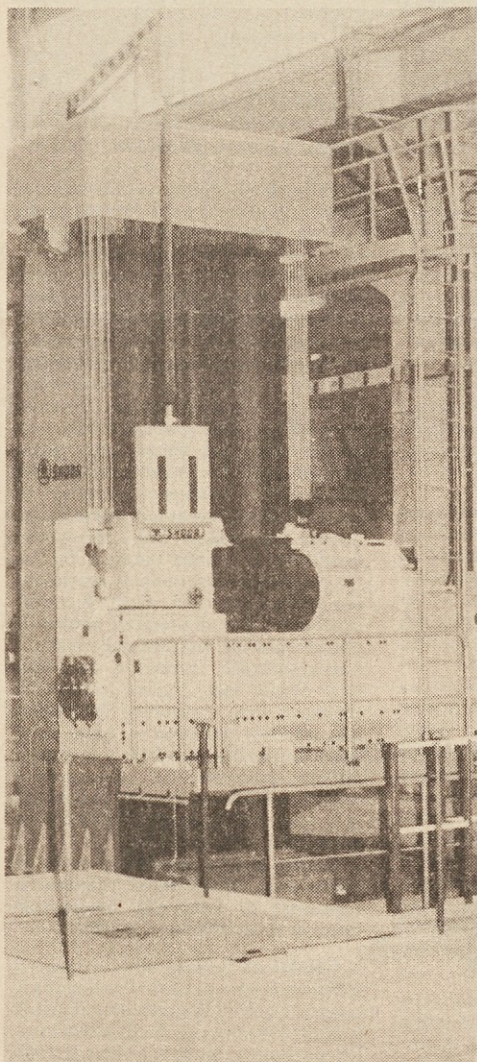

REŠET

Aktualno ta čas — planiranje

Skupščina občine Ribnica je na nedavni seji obravnavala in sprejela za naš nadaljnji razvoj izredno pomemben in nujen dokument — Smernice za pripravo družbenega plana občine za obdobje 1986-90, dokument, ki ga v celoti objavljamo v današnjem Delegatskem Rešet. S smernicami skupščina občine v prvi vrsti opredeljuje izhodišča za pripravo planskih aktov tako v občini kot v vseh temeljnih samoupravnih subjektih, zadolženih za planiranje.

Največja investicija v Ribnici, izgradnja montaže III v Riku, je pred zaključkom. Gradbena in druga dela so v glavnem končana, zmontiran in preizkušen je tudi veliki obdelovalni stroj Škoda, najdražji od vse opreme in najkasneje v septembru lahko pričakujemo uradno otvoritev nove Rikove in ribniške pridobitve.

S pripravo srednjeročnega (petletnega) plana se v naši družbi ne srečujemo prvič. Precej tako imenovanih petletk je že za nami in pogosto smo naše razvojne usmeritve in dokumente pripravljali in sprejemali (pa potem tudi izvajali v podobnih zaostrenih gospodarskih razmerah. Seveda je samoupravno planiranje nekaj povsem drugega kot oblikovanje razvojnih načrtov v družbah s centralnim vodenjem. Tudi pri nas je trajalo lep čas, da smo se navadili na samoupravno, srečujoče planiranje lastnega razvoja, pri katerem morajo enakopravno sodelovati različni dejavniki — združeno delo oz. temeljne in delovne organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in krajevne skupnosti.

Prav ti trije so temeljni nosilci planiranja in več kot zmotno je (morda še kje prisotno) mnenje, da naj »občina« pač naredi plan razvoja, potem bo pa že kako. Če prej ne — pri uresničevanju posameznih nalog se slej ko prej srečamo, srečamo se z neusklajenostjo, težavami in negodovanjem in potem ravnanjem na pamet, kakor že pride. Kasnejšim problemom, nejasnostim in nesporazumom pa se lahko (in moramo) izognemo — s tem, da pravočasno vsakdo opravi svoj del naloge.

Na skupščini je bilo poudarjeno (in povsem naravno je tako!) da prihodnjega srednjeročja ne smemo načrtovati na osnovi želja in potreb, pač pa dejanskih sedanjih in (predvidenih) prihodnjih možnosti, na osnovi izpolnjevanja sedanjega srednjeročnega načrta in realne ocene razvojnih možnosti. Naša trenutna predvidevanja rasti gospodarstva in ob njem vseh ostalih dejavnosti (družbenih dejavnosti, komunale, razvoja krajevnih skupnosti, zaposlovanja ipd.) so morda res malce optimistična, vendar je dosedanja praksa, dosedanje gibanje gospodarstva v občini pokazala, da malo pogumnejše načrtovanje ne more škoditi, če le izhaja iz realne ocene možnosti. Predvsem je poudarek na razvoju gospodarstva, na ustvarjalnem delu, na uvajanju sodobnejšega načina proizvodnje, vgrajevanje čim več »pameti« v sleherni naš izdelek, na čim višjem (predvsem konvertibilnem) izvozu. Če bomo na tem področju dobro postavili in opredelili cilje (in se zanje potem pet let uspešno borili), ne bo težav pri zaposlovanju novih ljudi, predvsem strokovnjakov, ne bo težko uresničevati planskih »želja« na področju izobraževanja in vzgoje, zdravstva, socialne politike itd. To smo vedeli že doslej in vedno smo v občini poskušali kar najbolj izravnati morebitna nesorazmerja med dohodkovnimi možnostmi, možnostmi našega gospodarstva in zaostajajočim delom družbenih dejavnosti, med »ustvarjalnim« delom in t.i. »porabo«, ki pa je v bistvu prav tako ustvarjalni del naše družbe.

Žal kaže, da se v nekaterih sredinah še zdaj, ko nas do sprejetja planskih dokumentov loči le nekaj mesecev, lotevajo stvari kaj ležerno. Po svoje je zgovoren podatek, da je bila nedavna seja sveta za družbeno ekonomske odnose pri OK SZDL — nesklepna in da so manjkali prav številni odgovorni za planiranje! Bomo uspeli v času pred počitnica-

mi in potem v štirih mesecih do konca leta postoriti vse zamujeno, postoriti namreč res kvalitetno? Tako dobro, da nas kasneje ne bo bolela glava! Izvršni svet skupščine občine bo še v juniju, pred počitnicami sprejel dogovor o pripravi planskih aktov, ki naj bi temeljil na samoupravnem sporazumu vseh nosilcev planiranja. Dogovor bo obvezujoč za vse in na prvi jesenski seji bo skupščina občine preverila, kako smo se v posameznem okolju obnašali. Časi so resni in bolj kot kdaj prej zahtevajo resno in odgovorno obnašanje, saj gre končno za naš lastni razvoj!

F. G.

Kdo bo kaj?

Tako se že lep čas marsikdo sprašuje, tričetr let pred volitvami prihodnje leto. Kdo bo kaj, kdo bo župan, kdo ta predsednik, kdo predsednik tam, kam bo šel ta, kam oni, kaj bo s tem in kako z onim? Veliko vprašanj, tihih in javnih, zaskrbljenih, morda tudi privoščljivih. Ni lahko voditi priprav na volitve, preveč neznank in problemov se lahko nakopiči naenkrat... Sredi priprav na volitve smo, o čemer smo pisali tudi že zadnjič. Veliko delo je že opravljeno, evidentiranih je precej nad tisoč možnih kandidatov za člane delegacij. Kaže, da se pripravljamo na počitnice, ko bomo v dobrih dveh mesecih zajeli dovolj sapa za nadaljevanje političnih aktivnosti okrog volitev. Veliko dela nas še čaka, kajti tudi evidentiranje samo še ni končano, kaj šele naše skupne in posamične obveznosti do njih.

Sleherne priprave na volitve in njihova izvedba morajo biti povsem normalen rezultat stalnih kadrovskih priprav na volitve (ki žal, priprave namreč skozi vse mandatno obdobje, še niso povsem zaživele), biti morajo v vsakdanjem življenju uresničanje splošno sprejetih in opredeljenih kriterijev o naši kadrovski politiki, biti morajo, končno, odraz in izraz naše utečene, v vseh sredinah in okoljih stalno delujoče politične aktivnosti.

Prave ljudi na pravo mesto! To je parola, ki pa ima globoko vsebino. Samo — najti je treba najboljše ljudi, ki bodo tudi voljni, pripravljeni prevzeti na svoja ramena težka bremena samoupravnega oblikovanja naše dnevne in dolgoročne politike. Pisanje v zadnjem Rešet je bilo že drugi poziv vsem samoupravnim in družbeno političnim dejavnikom k skupnemu iskanju najboljših kadrovskih predlogov in rešitev. Res nam ne more biti vseeno, kdo bo župan, ta ali oni predsednik, odgovoren funkcionar v našem sistemu samoupravnega odločanja. Ko bomo zajemali sapa za naše jesenske aktivnosti, delovne in družbene obveznosti, mislimo malo tudi na to. Plačilo nam bo zavest, da smo tudi sami pomagali pri oblikovanju našega prihodnjega delovanja. Samoupravna demokracija potrebuje veliko delavnih, ustvarjalnih ljudi, subjektov v sistemu odločanja in vsi morajo biti pravi, če že ne najboljši. Saj najboljše bomo tudi težko našli vedno in povsod, biti pa morajo dobri, zavzeti, predani, ustvarjalni borci za krepitev naše družbene skupnosti, naše občinske in naše jugoslovanske!

F. G.

Že dalj časa v Ribnici razmišljamo o drugačni usodi in podobi ribniškega mestnega jedra, o tako imenovani revitalizaciji. O tem smo pred časom v Rešetu tudi nekaj zapisali in povedali osnovne značilnosti in namene takšnega posega.

Ribnico dobro poznamo. Vemo, da je staro naselje in da se je razvilo in razvijalo v skladu z ustaljenimi zakonitostmi naseljevanja in gradnje v preteklosti. Jedro našega mesta, čeprav po sedanjih uradni terminologiji niti ni mesto, tvori v glavnem osrednja ulica, »trg«, to je Šeškova ulica. V naši zavesti ta del Ribnice tako in tako velja kot trg, koder se je in se še odvija glavno poslovno, trgovsko, nakupovalno in tudi prometno življenje. Žal je skozi središče Ribnice speljan ves osebni in tovorni promet in bo tako tudi ostalo, dokler ne bo v megleni prihodnosti zgrajena obvoznica ali pa začasno do tedaj kako drugače urejeno. Poznamo tudi nekaj največjih prometnih »zamaškov« skozi mesto, ostri »S« ovinek in ožino pri Oničevi hiši.

V nekaterih podobnih starih mestnih naseljih so že pred časom opravili odločne posege — zaprtje za promet, obnova posameznih stavb ali celotnih naselij v turistično in arhitektonsko zanimivem stilu: npr. Novo mesto, Kamnik, Škofja Loka, tudi Radovljica in še kje.

Tudi Urbanova ulica bo v okviru prenove prvega dela ribniškega središča povsem na novo pozidana.

Strokovnjaki pravijo, da je z arhitektonskega vidika Ribnica zanimiv kraj in da je nujno storiti nekaj za njeno ohranitev in obnovo. Temu pravimo revitalizacija, vendar ne le obnova stavb, pač pa vračanje življenja v te stavbe. Veliko stavb v starem delu Ribnice ni le potrebnih temeljitih obnovitvenih posegov, pač pa so tudi prazne ali napol prazne. Ob stari Ribnici je pač bolj ali manj organizirano rasla nova Ribnica in mestno jedro, ki naj bi bilo ponos kraja, je opustelo, vsaj s stanovanjskega vidika.

V načrtih stanovanjske gradnje se v prihodnje ne predvideva dosedanje intenzivnosti. Odločitev je posledica spoznanja, da smo doslej s pozidavo dveh največjih ribniških sosesk — Trga Veljka Vlahovića in Prijateljevega trga — ter s sorazmerno intenzivno zasebno stanovanjsko gradnjo v samem mestu in v neposredni okolici za nekaj časa razrešili najnujnejše stanovanjske probleme. Za to smo doslej namenjali v občini in v celotnem združenem delu dokaj visoke denarje, mnogo manj in premalo pa za sprotno vzdrževanje in obnavljanje starejšega stanovanjskega fonda. Prihodnje srednjeročno obdobje naj bi prav v tem prineslo precejšnje spremembe: manj sredstev za organizirano novo stanovanjsko gradnjo in bistveno več za vzdrževanje in obnavljanje obstoječega fonda.

Tu so torej sredstva za počasno revitalizacijo ribniškega mestnega jedra, ki naj bi na tak način, na osnovi strokovnega pristopa in z zavestnim odmerjanjem potrebnih sredstev pridobilo povsem novo, zanimivo podobo. Vendar ne gre zgolj za zunanji videz, ki ni tako nepomemben, pač pa za načrtno urejanje prostorov za poslovne lokale in urejanje primernih stanovanjskih enot.

Vrsta strokovnjakov že nekaj let intenzivno dela pri načrtovanju prihodnje podobe središča Ribnice in znani so nekateri predlogi. Pripravljen je ureditveni načrt za del Ribnice, kare

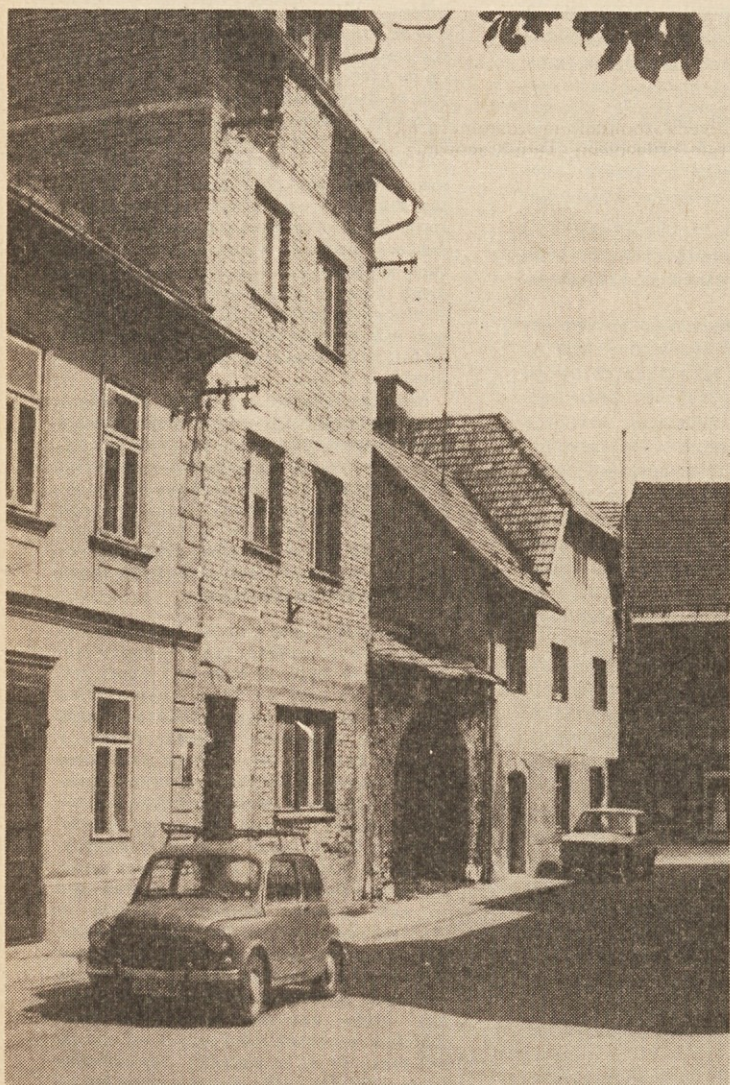
ali kvadrat med Šeškovo in Urbanovo ulico, Gallusovim nabrežjem in Cesto na Ugar, območje, ki naj bi prvo prišlo na vrsto za načrtno preureditev.

V skupščini občine je pripravljen tudi odlok o ureditvenem načrtu tega dela Ribnice, ki določa območje ureditve ter vsebuje odločbe o vplivu, povezavi in soodvisnosti kraja s sosednjimi območji, o ukrepih za varstvo okolja, ureditvi nezazidanih površin, etapnosti izgradnje, delitvi parcel in elementih za zakoličbo ter oblikovanju posameznih objektov. Načrt vsebuje tudi spomeniško varstvene smernice za prenavo kareja na nivoju zazidalnega načrta. Izdelana je bila umetnostno zgodovinska oznaka kareja v razmerno do mesta, umetnostno zgodovinska analiza tega dela, njegovih značilnosti in kvalit et za prenavo, analiza in dokumentacija posameznih stavb, konzervatorske usmeritve za obdelavo fasad ipd. Večina obstoječih objektov ima v uporabi še manjša gospodarska poslopja — lope, ki so vse v notranjem delu kareja in dopolnjujejo poslovno in stanovanjsko funkcijo objektov. Večina teh poslopij je v zelo slabem stanju, nekatera pa sploh niso več uporabna.

Kakšne posege predvideva načrt za prenavo tega dela Ribnice? V ilustracijo opisanega so fotografije posameznih delov in skice prihodnje ureditve.

Objekti ob Šeškovi ulici ostanejo v glavnem nespremenjeni. Predlagana je adaptacija št. 33 in sicer njen zaključek v smeri Urbanove ulice. Prenova ostalih objektov je možna, vendar je treba upoštevati spomeniško varstvene smernice za prenavo, gabarit zazidave ob tej cesti, vzdolžno smer slemen, razpored in velikost odprt in ter ustrezno namembnost. Predlaga se, da se streha na hiši št. 25 višinsko izenači, stavba nadzida in s tem pridobi bivalne površine tudi v podstrešju tega dela objekta.

Cesta na Ugar št. 2 s sosednjim objektom se predvidoma ruši (to je zloglasni »nebotičnik«) in se nad-

Znameniti »Nebotičnik« na Cesti na Ugar, vrsto let kamen spotike v Ribnici, bo porušen in na njegovem mestu bo zrasla primernejša stavba s trgovskim lokalom spodaj in stanovanji v nadstropju in podstrešju.

PODOBO MESTNEGA JEDRA

omesti z novo stavbo, ki bi združevala poslovno in stanovanjsko funkcijo. V pritličju predvideva načrt trgovski lokal, ki bi ga lahko funkcionalno povezali s trgovino Sukno in bi tu prodajali moško in žensko konfekcijo. V nadstropju in podstrešju so predvidene stanovanjske površine.

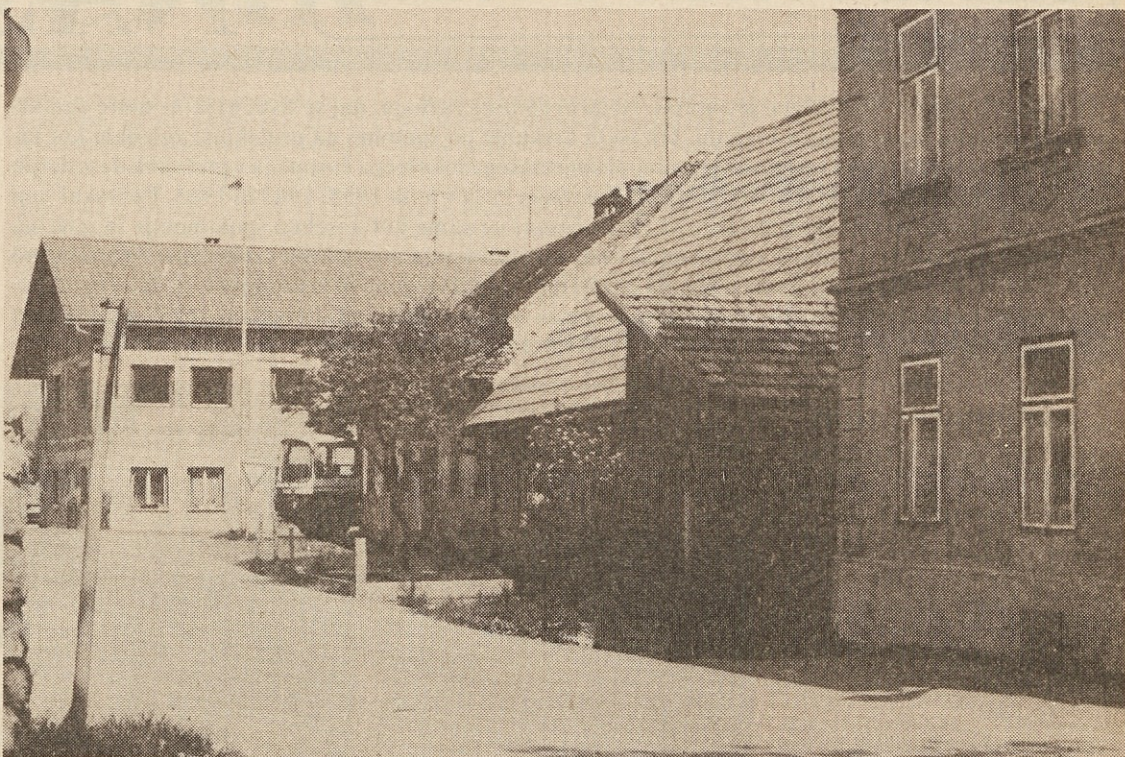
Cesta na Ugar št. 4 naj bi v celoti ostala kot je zdaj, le da bi pritličje lahko namenili drugi funkciji (lokal).

Gallusovo nabrežje naj bi s predlogom ureditve predstavljalo strnjeno občestno zazidavo, s tem da se hiši št. 8 in 10 nadomestita z novima. Objekti bi bili enonadstropni z izkoriščenim podstrešjem. Povezava nove strukture s staro stanovanjsko hišo Cesta na Ugar 4 bi bila izvedena s pritličnim prizidkom k tej hiši ter prehodom na dvoriščni del kareja. V tem prizidku so predvidene šiviljske delavnice oz. modni butik.

V ostalih objektih na Gallusovem nabrežju je predviden v pritličju javni program, v nadstropju in podstrešju pa stanovanja. V pritličju so predvidene naslednje dejavnosti: bife — pizzerija, fotografski atelje, ekspres popravilnica čevljev in izdelava ključev ter moški in ženski frizerski salon, ki pa je lociran v vogalnem objektu in je delno usmerjen na Urbanovo ulico.

Urbanova ulica na tem delu ni pozidana in predstavlja dokaj neurejen pogled v notranjost kareja. Predvidevamo strnjeno občestno zazidavo s podvozom za dostop do dvoriščnega dela kareja. Po višini so predvideni objekti s pritličjem, nadstropjem in izkoriščenim podstrešjem. V pritličju so predvidene v smeri od Gallusovega nabrežja proti Šeškovi ulici podvoz, en večji ali dva manjša trgovska lokala ter manjši gostinski lokal — npr. kava bar. V ostalih etažah so predvidena stanovanja.

Dvoriščni del kareja bi bil enotno urejen z enotnim gospodarskim poslopjem. Načrtovalci predvidevajo

Gallusovo nabrežje s kamnitega mostu, kjer bo po prenovi tega dela Ribnice precej novosti.

etapno urejanje tega dela Ribnice. V 1. fazi bi uredili cesto na Gallusovem nabrežju s površino do Bistrice, uredili pločnik ob Urbanovi ulici ter zgradili objekte na nabrežju. V 2. fazi bi zgradili nadomestni objekt za Cesto na Ugar 2 in uredili dvorišče kareja, v tretji fazi pa bi bili zgrajeni objekti ob Urbanovi ulici.

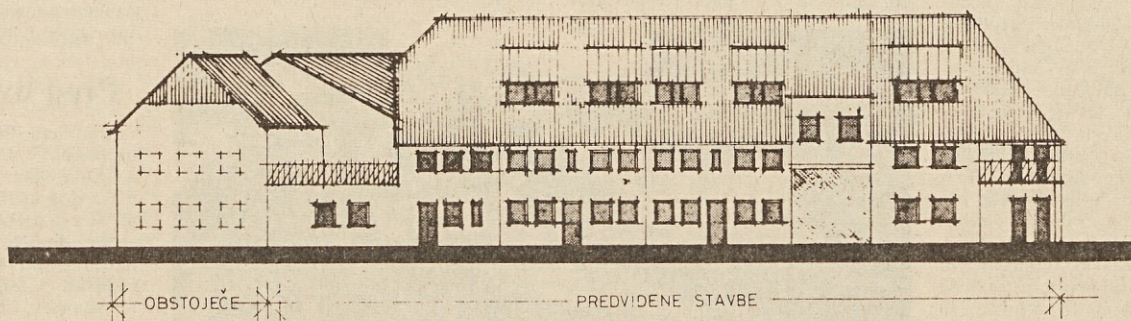
Stvari so se torej pričele premikati, vedno bližje je čas, ko bomo vsaj na en del stare Ribnice lahko s ponosom pogledali, ga pokazali tujcu. Minili so namreč časi, ko bi mirne duše sklenili

podreti na videz star del mesta in ga nadomestiti z kdo ve kakšno moderno betonsko zgradbo. Časi se spreminjajo in dobivamo drugačen odnos do preteklosti, do stare arhitekture, kar vse poskušamo ohraniti zanamcem, seveda izboljšano in sedanjim razmeram prilagojeno. Tudi stanovanja v prenovljenem delu starega naselja bodo grajena po sodobnih načelih, tako da v starem delu mesta ne bo več kazen stanovati, ampak užitek. Užitek in lepota tudi zato, ker se bo na tak način resnično vrnilo življenje v središče Ribnice, ker bo, revitalizirana, stara

Ribnica še vedno dejansko središče našega mesta, ne glede na široko in sodobno pozidavo in poselitev v okolici.

V sklop postopne obnove mestnega jedra sodi tudi prenova in vsebinska preusmeritev Miklove hiše, kjer je zdaj uprava ITPP, v prihodnje pa naj bi jo v pretežni meri preuredili v kulturne namene (galerija, knjižnica ipd.). Seveda bodo ostali deli trga prišli na vrsto kasneje, začnemo z enim delom, ki je verjetno najpotrebnejši temeljite pre-

URBANOVA ULICA

NAŠLI PRAVI SVINČNIK

Francoski filozof Montaigne je zapisal: Ne pravijo brez razloga, naj se tisti, ki se ne more zanesti na svoj spomin, ne poskuša v laganju. Da ne bi brskanje po spominu na preteklost zgledalo kot laganje, sem se raje oprl na verodostojne viře, pisanje našega lokalnega časopisja v preteklih desetletjih o dogajanjih v naših krajih in v širši družbi v poletnem času v letih 1958, 1963 in 1965. Pobrskal sem po izvodih Novic in Dolenjskega lista iz tistih časov, ne samo kot zasebno spominjanje in miselno vračanje v preteklost, v mlajše čase, ampak tudi zaradi iskanja morebitnih vzporednic z današnjimi časi. Gotovo bo večina med nami rekla, da vzporednic med dogajanji ni in ne more biti, da se zgodovina ne more ponavljati, da tisto, kar je bilo, ne more biti še enkrat ipd. In vendar se zdi marsikateri današnji dogodek kot nekaj, kar je nekoč v nekem drugem času že bilo v podobni obliki...

Ena od značilnosti — vojne

Kamorkoli v preteklost pogledamo, zanesljivo o našim časih na eno najzvestejših človekovih spremljevalk — vojno. Po površnih ocenah naj bi bilo v približno 5000 letih znane človekove zgodovine okrog 15000 vojn, ki naj bi zahtevale nad tri milijarde človeških žrtev. V petih tisočletjih naj bi človeštvo živelo v miru skupaj le okrog 300 let! Samo v zadnjih štiridesetih letih je bilo po svetu okrog 150 vojn, v katerih je bilo ubitih nad 30 milijonov ljudi.

Novice so 12. julija 1958 pisale o Naserjevem obisku v Jugoslaviji. Na tretjem srečanju Naserja s Titom je bil prisoten grški zunanji minister Averof, govorili pa so tudi o Cipru, ki se je tedaj izkopal izpod Britancev v svobodo. Na Bliznjem vzhodu se je razplamtel (kdo ve kateri po vrsti) upor Druzov. Na Zahodu so menili, da ni posebne bogazni, ker gre za notranje probleme Libanona. V Iraku je izbruhnila protimperialistična vstaja in revolucija.

Zahod, predvsem ZDA, je močno skrbela neodvisnost Libanona, ki je dolgo časa slovel kot bliznjevzhodna Svica. Američani so svojo skrb za libanonsko neodvisnost dokazovali z 10.000 svojih marincev na libanonskih tleh.

(Kot bi že vse dandanašnje dogajanje nekoč bilo: Libanon, vstaja Druzov, »notranji libanonski problem«, razdejan Bejrut, ameriški marinici, skratka bliznjevzhodni sod smodnika s prizgano zažgalno vrvice).

Šedem let kasneje, sredi leta 1965, se je vesoljska dirka velikih dvih že hudo razmahnila. Ameriški Mariner 4, izstreljen 28. nov. 1964, je dosegel Mars in posredoval na Zemljo vrsto zanimivih fotografij. Sovjeti so prav tedaj izstrelili v vesolje orojaško raketo, nad 12 ton težki Sojuz in z nje poslali na pot okrog Sonca Zond 3. Z drugo raketo so v orbito okrog Zemlje poslali kar pet manjših satelitov. Pa to še ni bilo najhujše. Tedaj Reagan še ni bil ameriški predsednik in ni sanjal o vojni med zvezdami. Šlo je za to, kdo bo vesolje poslal težji satelit, odpirala se je že pot proti Mesecu.

V ZDA je »New York Herald Tribune« zapisal: »Zgodovina je ZDA prisodila težavno, pogosto kaj nehalčno vlogo svetovnega žandarja...« Tedaj imajo Zružene države v Vietnamu že 75.000 vojakov in predsednik Johnson pravi, da jih bo še več, če bo potrebno. Fronta za osvoboditev Vietnamu mu je odgovorila: Kolikor več ameriških vojakov bo v Vietnamu, toliko večji poraz bodo doživeli! Približno desetletje kasneje se je to res zgodilo, zdaj pa je že skoraj deset let združen Vietnam z mnogimi tosoči svojih vojakov nepovabljen

gost v sosednji Kampučiji. Pa menda ni zgodovina naložila Vietnamu nehalčne in težke naloge, biti na Daljnem vzhodu policaj...?

Sicer pa o vojnah dovolj, saj človek brez nje menda res ne zdrži več!

Kako pa pri nas?

Poletje 1958 so v Sodražici asfaltirali ulice oziroma središče naselja. Prah in blato bosta v zela slova! V občini tedaj razen tega asfalta in tlakovanih oz. asfaltiranih glavnih cest skozi Ribnico česa podobnega še nismo imeli. Proti Ljubljani smo se enkrat na dan cijazili z avtobusom po makadamu (ali pa z vlakom, ki tedaj še ni bil »pokojni«). Nekaj asfaltirane glavne ceste je bilo v okolici Ribnice in Kočevja, pa od Školjice proti Pijavi gorici. O asfaltu smo sicer samo sanjali. Šele jeseni 1963 je bila asfaltirana cesta Školjica — Kočevje, del nad Pijavo gorico naslednje leto. Jeseni 1963 so s samoprispevkom asfaltirali še cesto skozi Dolenjo vas in to je bil prvi pravi krajevni asfalt v občini. Kaj več smo postorili pri posodabljanju cest od leta 1975 dalje.

Sredi junija 1965 je bil odprt dom na Travnici gori. Veliko je pomagal tedanji poslanec Matija Maležič, izjemno vloga pa je pri urejanju doma odigral Alojz Lušin, Grdinov Lojz.

Dan vstaje smo proslavili v Jelenovem žlebu, kjer je bil ob petnajstletnici borbe odkrit spomenik. Govoril je in spomenik odkril Viktor Avbelj, nekdanji komisar operativne cone in podpredsednik izvršnega sveta SRS. Prisoten je bil tudi predsednik slovenske skupščine Miha Marinko.

Kovinsko podjetje je gradilo nove prostore v Lepovčah, kamor se namerava preseliti. V še nedograjeni proizvodni hali že delajo posebne traktorske priklolece, katerih imajo prodanih že 100 po 192.000 din.

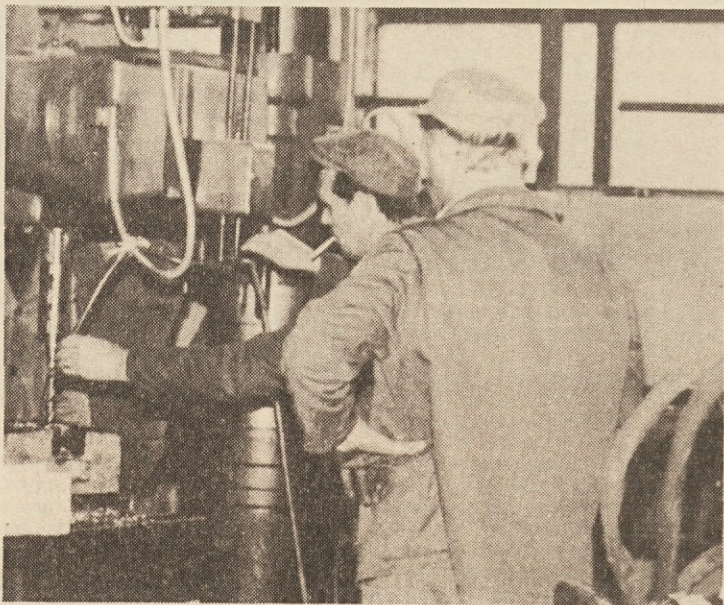
V Ribnici poteka obnova gradu, v katerem bo kasneje urejeno letno gledališče. Delajo prostovoljno, vsak dan pa je na delu do dvajset prostovoljcev.

Junij 1963 — priprava gradnje restavracije v Ribnici. Stoletne lipe, ki so jo sprva hoteli vgraditi v lokal, ni več. Kopanje temeljev še precej ročno.

Gradimo restavracijo

Problemom gostinstva smo v Ribnici vsa leta posvečali veliko besed in razmišljanj. Pogosto od razmišljanj in ugotovitev, da je treba za tovrstno ponudbo storiti kaj več kot doslej, niti ne pridemo, saj tudi danes z gostinstvom nismo najbolj zadovoljni. Turisti, ki smo jih pred dvajsetimi leti šele slutili, pa sploh ne!

V kmetijstvu uvajamo kooperantsko delo, o katerem tečejo po terenu živahne razprave. Predsednik občine je Stane Ilc, predsednik zadruga Matija Lesar, upravnik pa Jože Kušlan. Z julijem so se od zadruge ločile zadruge trgovine v Ribnici, Dolenji vasi in Jurjevici in se priključile trgovskima podjetjema Jelka in Manufaktura.

Še trgovska zanimivost: že drugič to leto je bil znižan davek na olje, najprej od 59 na 39 in nato na 16 din. Jedilno olje torej ne bi smelo biti dražje od 285 din kilogram (danes je okrog 100 din cenejši!).

V občini Ribnica je bilo 31. julija 1958 prijavljenih 24 občanov brez zaposlitve, pet moških in 19 žensk, en moški in 4 ženske KV, trije moški in 15 žensk NK in en pomožni uslužbenec. V občini Sodražica je bilo 16 prijavljenih brezposelnih, štirje moški in 12 žensk, vsi ne kvalificirani.

Marca 1963 so za starim Klojem pričeli kopati temelje za moderno restavracijo. O tem v Novicah sproti in veliko pisali. Najprej so podrli staro neuporabno gospodarsko poslopje. Precej preglatje je povzročala stara, stoletna lipa na Johanovem vrtu. Potem so se odločili, da bi bila edinstvena turistična zanimivost, če bi jo vgradili v lokal. Ko pa so videli, da bi lipa stala sredi restavracije in zavzela preveč prostora, so jo sklenili podreti. Lipa so strokovno podrli — ribniški mesarji!

Gradnja restavracije naj bi veljala po pogodbi okrog 48 milijonov din, gradbena dela pa naj bi bila končana do 4. oktobra in naslednje leto zaključena. Predvidena je bila tudi obnova starega Kloja in kasneje ureditev prenočišč.

Restavracija, ki smo jo nekaj časa imenovali tudi hotel, še danes služi svojemu namenu, medtem pa je bila že opravljena temeljita prenova.

Pred dvajsetimi leti

Sredi leta 1965, pred dvajsetimi leti, so pričeli v Loškem potoku graditi trgovsko hišo. Junija so zidali že pritišče, dograjena pa naj bi bilav treh letih in veljala 60 milijonov (ali več).

Na območju krajevnega urada Sodražica je bilo registriranih že nad 1500 radijskih sprejemnikov in blizu 30 televizorjev. Le malo hiš je še brez radija, pa tudi televizorjev je vedno več. Vedno več je tudi avtomobilov, nekaj tudi tovornjakov v zasebni lasti. Zdnamarji so se že preusmerjali s konjičkov na železne konje!

(Izgube Jugoslovanskih železnice so spet narasle. V polletju 1965 so znašale

že 35 milijard dinarjev. Tedaj še niso imeli novih dinarjev!).

Ribnica postaja (na videz) mesto. Na današnjem Prijateljevem trgu raste tretji stolpič. Najprej so bile predvidene stolpnice z osmimi nadstropji, pa so jih prepolovili, ker tako visoko niti voda ne bi pritekla. Blizu tretjega stolpiča raste v prvo nadstropje že četrti. Stanovanjske probleme smo začeli dovolj zgodaj in uspešno reševati.

Pred novo restavracijo (bila je že gotova in v ponos vsem Ribničanom!) so uredili zelenico, v kratkem bo urejeno še parkirišče. V občini Ribnica je že okoli 370 osebnih avtomobilov, po eden na 31 prebivalcev, okrog 200 občanov ima motorna kolesa, mopedov pa sploh ni več mogoče prešteti.

V modo so prišli »majorji« — avtomobili renault 8 major. Kdor v Ribnici kaj velja, ima deviznega majorja, zlobneži pravijo, da večinoma tisti, ki še niso bili v tujini.

Neurje in mrzlica

Tisto vroče poletje sta tudi našo dolino zadela dva sicer dokaj značilna pojava. Najprej se je v nedeljo 4. julija nad večjim delom Slovenije in pri nas še posebej zdvijalo strahovito neurje z orkanskim vetrom in debelo točo. V okviru ribniškega festivala je zaradi tega odpadla predstava Gotovčeve opere Ero z onega sveta (Opera SNG Ljubljana), krajevna organizacija ZB Dolenja vas pa je razvila prapor.

Silovito neurje je najbolj divjalo po naših gozdovih, še posebej pa na Gori nad Sodražico, kjer so bile razkrite mnoge strehe. V gozdu Antona Arka iz Kržetov, kjer je okrog 1800 kub. metrov lesa, je uničenih vsaj 600 kub. metrov lesa. Po nekaj dneh je bila podana jasnejša ocena o škodi. Vihar je opustošil 400 hektarov gozdov v občini in podrli vsaj 70.000 kub. metrov lesa v vrednosti milijarde dinarjev. Letni gozdni prirastek je 40.000 kub. metrov!

Druga ujma s prav tako dolgoročnimi posledicami, ki nas je doletela tisto poletje, je bila mrzlica. Potrošniška mrzlica namreč, s katero smo se srečevali že prej, kasneje pa tudi še pogosto. Še dve leti se je pripravljala gospodarska reforma in v tistem julijem času je bila na vidiku z vsemi svojimi pozitivnimi (in stranskimi negativnimi) učinki. Priča smo bili brezglavi dirki cen. Ljudje so slutili razvrednotenje in zamenjavo denarja, hude podražitve in pomanjkanje vsega, zato so navalili v trgovine. Dolenjski list je poročal o primerih nesmiselnih nakupov, saj so nekateri kar z vozi vozili domov moko, sladkor, olje ipd. Poročilo govori o občanu, ki je kupil kar tri salsce za prah! Trgovci so pripovedovali o denarju, ki je smrdel po plešnivem. In čez kratek čas, ko se je nakupovalna mrzlica plegla (svet pa se ni podrli!), so nekateri pričeli trgovcem ponujati moko in sladkor, ki sta se zaradi neprimernih »skladišč« pričela kvariti. Nekdo je pripeljal v trgovino sladkor, poln mravelj...

Razgibano kulturno poletje

V Ribnici se je 20. junija pričel peti tradicionalni kulturni festival — Rib-

niško poletje 65. Program je bil bogat, prireditve pa so trajale vse do 12. septembra. Kaj smo tisto leto v okviru festivala gledali v Ribnici?

SNG Drama Ljubljana je 20. 6. gostovala z Dolino nešteti radosti, 26. junija Mladinsko gledališče s komedijo Primosh Petelin, pretkan ku obedin, dan kasneje Mestno gledališče z Bertolda Brechta dramo Gospod Puntila in njegov hlapec Matti. Dne 4. julija je bila na programu Gotovčeva opera Ero z onega sveta, ki je žal zaradi neurja odpadla oziroma je ni bilo mogoče v celoti izvesti. Koncert orkestra Slovenske filharmonije smo spremljali 10. julija, tri dni kasneje pa je nastopil popularni skopski ansambel mehiških melodij Magnifico. Na gostovanjih po Sloveniji so se v

Poleti 1965 — gradnja trgovske hiše v Loškem potoku lepo napreduje

Ribnici v letnem gledališču predstavili 23. julija naši ameriški rojaki The Pittsburgh junior Tamburitans, 28. julija pa je SLG Celje gostovalo s Cankarjevim Kraljem na Betajnovi. Avseniki so priredili zelo obiskan koncert 1. septembra, 5. septembra pa je gostovalo gledališče Ivan Zajc z Reke, naš stari znanec, s Shakespearovim Snom kresne noči. Dne 11. septembra smo navdušeno pozdravili ansambel Dalmacija iz Zagreba, poletne prireditve pa so zaključili 12. septembra amaterski gledališčeniki z Jesenice s Cankarjevimi Hlapci.

Podrobnejši program petega ribniškega festivala iz leta 1965 prikazujem zato, ker bi rad povedal, da so tedaj poletne kulturne prireditve res bile dogodek ne le za Ribnico, pač pa širšo okolico. Grajsko letno gledališče je bilo navadno nabito polno, prav tako dom Partizana med koncertom Filharmonije. S skromnimi sredstvi smo kulturni delavci zanesnjski lahko ustvarjali čudeže, predvsem pa pripravili leto za leto res bogato kulturno ponudbo. V letu 1965 je bilo namreč za vso ribniško kulturo (tedaj še nismo poznali sisov!) predvidenih in proračunov občine nekaj nad šest milijonov din, tedaj vrednost približno petih fičkov. Prosvetna društva Svoboda so delovala v Ribnici, Loškem potoku, Sodražici in Sušju, potrebno pa bi jih bilo ustanoviti še v Dolenji vasi in Velikih Poljanah. Zadnje leto so v Ribnici naštedurali že dve igri, v Slemenih eno, v Loškem potoku so uredili klubske prostore, dejavnosti v njih pa žal še ni, sodrška Svoboda pa je po oceni kronista le na papirju.

Na nedavnem posvetu o kulturi, je poročal tisto poletje Dolenjski list, so veliko govorili o potrebi po organiziranju zavoda za kulturno dejavnost, ki bi združeval festival, delavsko univerzo in muzej ter bil v izdatno pomoč Svobodam. Predvsem delavsko univerzo in izobraževanje odraslih je treba postaviti na bolj trdne temelje, pa tudi z muzejem je treba nekaj storiti, da bo kvalitetnejši odraz našega stanja na kulturnem in predvsem etnografskem področju. No, o približno enakih stvareh bi lahko na posvetu o kulturi v občini govorili tudi danes...

Še zanimivost o osebnih dohodkih: v občini ugotovljeni razponi med osebnimi dohodki so v povprečju 1:2,5, kar je v skladu z republiškim povprečjem. Najvišji razponi so na

gospodarstva v svetovni trg. Predvsem se moramo naslanjati na lastne sile. Naše rezerve so v gospodarstvu in so tako velike, da nam omogočajo in zahtevajo prehod v sedanjo reformo. Od nas vseh pa je odvisna dosledna uresničitev reforme.

Z gospodarsko, devizno in monetarno reformo bomo dosegli (je bilo poudarjeno):

— gospodarstvo bo razpolagalo s 1.680 milijard dinarjev več kot dotlej,

— pokojnine bodo večje za 23%, otroški dodatek pa za 1200 din na otroka,

— od ponedeljka (2. avgusta) dalje bo dolar veljal 1.250 din.

— od 1. januarja 1966 bo uveden nov, težji dinar — za 100 din 1 N din,

— skupno povečanje cen: za 24 odstotkov...

Cene so podivjale, kmalu so jih nekateri vračali oz. zniževali. Od avgusta je veljal v Ribnici sladkor kristal 276, v kockah 300 din, olje 472 in 502 din, bel kruh 139 (v Kočevju 210) in črn kruh 125 (v Kočevju 140) din, goveje meso 1300, teletina 1320 do 1400 din, svinjina 970 do 1000 din, mleko 110 din (v Kočevju 140). Potem smo dobili tisti lepi denar! Se še spominimo lepih časov, ko je dinarček nekaj pomenil, saj je bil prejšnjih sto din? Stari dinar je postal para, stara para je izumrla za vse čase. Kako lepi so bili novi bankovci in kovanci! Mnogi so jih zbirali in čez kako leto je časopisje pozivalo zbiralce, naj ne zadržujejo doma kovancev po pet para in dinarskih, ki jih v obtoku vedno zmanjkuje...

Se še spominimo, tovariši, po koliko je bil tedaj bencin? Pa tudi kolikšni so bili osebni dohodki? Potem so manjši bankovci dobili večje brate, spet bodo dobili še večje in vrednejše, sedanje pare (nekdanje dinarje) bomo vsak čas spet uknili in s parami bomo računali le še teoretično, v praksi z dinarjem. Mi pa še po dvajsetih letih desetletja zmerjamo z jurjem, desetstisočak z milijonom, deset milijonov z milijardo. Navada je res železna srajca!

Rekli smo, da bo dinar, novi, težji, trdnjši dinar konvertibilen. Za en dolar je bilo tedaj treba dati 1.250 (12.50) dinarja. Nekaj let kasneje konec decembra 1974 je dolar veljal 17,05 din, pet let kasneje, konec leta 1979 samo 19,16 dinarja, konec 1982, leta 62,48 din, leto kasneje še enkrat toliko — 125,67 din in še leto kasneje, konec lanskega leta 210,17 din, danes pa, kdo bi vedel, saj je vsak dan drugače, vsekakor pa krepko čez 270 din. Le kje nam je odpovedal tisti svinčnik?

Sicer pa je Ribnica tistega vročega julija pred dvajsetimi leti dobila prvega častnega občana. Dne 27. julija zvečer je v odmoru med nastopom tamburašev iz Amerike nastopil Slovenski oktet in Ribniško pesem so zapeli tisoč in prvič, Toneta Kozlevčarja, Urbana, so tedaj proglasili z vsemi častmi za častnega občana Ribnice!

Tako je bilo s tistim svinčnikom, ki smo ga, pred dvajsetimi leti, našli pravnjega za naše računanje, naše delo in obnašanje. Kaže, da se je kmalu izbral ali pa smo ga namenoma zlo-mili. Ne piše več, že dolgo ne. Zdaj iščemo novega, trdnjšega, trajnejšega, nekaj, kar se bo resnično obneslo tudi v praksi, ne le v razmišljanjih in načrtovanju... Bomo videli...

Po bližnji preteklosti brskal in iskal primerne iztočnice za današnje čase

Franc Grivec

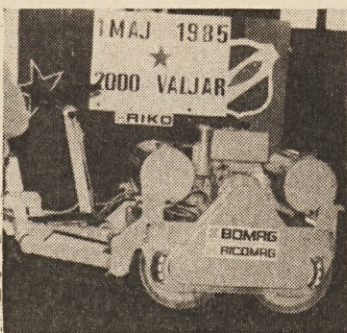
Zadnja seja skupščinskega družbeno političnega zbora 6. junija je bila v nekaterih točkah dnevnega reda burna, prav tako seji obeh ostalih zborov naslednji dan.

Okrog priprave planskih dokumentov za naslednje srednjeročno obdobje je bilo obsojeno vsako neodgovorno obnašanje v tistih sredinah, kjer se s premalo resnosti lotevajo stvari. Časa za sprejem razvojnih dokumentov je izredno malo in ležernost nikjer ni opravičljiva, pa čeprav jo kje morda zagovarjajo z vrsto razvojnih nejasnosti v širši družbi. V našem občinskem razvoju načrtujemo tudi za naprej sorazmerno veliko rast izvoza, predvsem konvertibilnega. Ugotovljeno je bilo, da vnaša med načrtovalce v gospodarstvu precej zmede predlog novega deviznega zakona, ki nestimulira večjega izvoza in pridobivanja deviz, prej neodgovorno trošenje le-teh, se pravi večjo porabo. Delegati so menili, da je res tako, vendar nas to ne sme odvrniti od že zastavljenih ciljev, nikdar doslej nismo iskali pomoči zunaj nas samih in tudi v prihodnje ne moremo našega razvoja graditi na pričakovani pomoči. Zaupati moramo vase, v lastne sile in sposobnosti in svojo (s kvaliteto obogateno) proizvodnjo čim bolj usmerjati na tuja tržišča.

Dosežanje izkušnje pri pripravi razvojnih načrtov in uspešnost urniščevanja sprejetega so dobra osnova za prihodnje planiranje. Nobenega razloga niti opravičila ne more biti za zamujanje pri teh opravilih. Le pravčasno, se pravi takoj zdaj se morajo nosilci planiranja dogovoriti o obsegu medsebojnega sodelovanja. Krajevne skupnosti imajo npr. svoje načrte, predvsem s komunalnega področja, v glavnem narejene tja do srede leta 1988, kolikor bo trajal sedanji samoprisevek, predvideti je treba le še čas do konca srednjeročja.

Ob informaciji o poslovanju organizacij združenega dela v prvih treh mesecih letos (informacija je bila objavljena v prejšnji številki) so delegati menili, da bi kazalo tudi v prihodnje budno spremljati poslovanje delovnih organizacij, da bi lahko pravočasno učinkovito ukrepali v morebitnih kriznih primerih. Tokrat je izkazal izgubo v tromesečju le TOK

gozdarstva in sicer zaradi nedosežene ga plana sečnja kot posledice neugodne zime. Družbeno politični zbor takega opravičila ni sprejel, ker je menil, da je letošnje zimo snežilo tudi v gozdovih TOZD Jelenov žleb, v družbenih gozdovih in da je čudno, če gozdarje pozimi preseneti sneg in ne morejo izpolniti sečnega plana. Nedoseganje plana sečnje v TOK lahko ogrozi tudi proizvodnjo na Inlesu. TOK bi moral letno dobaviti Inlesu 22.500 m³ hlodovine, v prvih štirih mesecih letos pa so jo dobili le 750 m³! Vprašanje je, če bo izpolnjen letni plan. Družbeno politični zbor je izrazil sum, če je izguba samo posledica neugodne zime in neizpolnjenega plana sečnje, ali so vzroki še kje drugje — v reorganizaciji TOK, zaradi česar se je v dveh letih po-

17 milijonov za kulturo

Dne 18. maja so delavci Inlesa praznovali tradicionalni dan delovne organizacije. Letošnje praznovanje je bilo v Opatiji, posvečeno pa je bilo 40-letnici TOZD Javor Jušiči (ustanovitev prve stolarske zadruge Javor), 30-letnici Smreke v Loškem potoku in Lesne galanterije v Sodražici, v širšem pa, štiridesetletnici osvoboditve in konca druge svetovne vojne.

Na proslavi je o razvoju in nadaljnjih usmeritvah našega lesnega velikan govoril predsednik kolektivnega poslovnega organa Mirko Anzeljc. Na koncu so kot navadno podelili jubilejne nagrade in priznanja delavcem

večalo število zaposlenih od 29 na 79, v odnosu do lastnikov gozdov in drugačnega načina sečnje, zaradi cen ali še kaj.

Živahno je bilo v DPZ tudi ob obravnavi poročila o delu inšpekcijskih služb, pri čemer je bilo podprto nezadovoljstvo izvršnega sveta z njihovo učinkovitostjo in sploh prisotnostjo na našem terenu (inšpekcije so medobčinske), še bolj pa ob poročilih o delu in realizaciji programov interesnih skupnosti družbenih dejavnosti v lanskem letu. Razprava na predsedstvih socialistične zveze in sindikata in kasneje na DPZ je v pretežni meri

izzvenela v vprašanje, kako v interesnih skupnostih samoupravljajo. Skupščine SIS se res preopredeljujejo, izobraževalna se npr., so povedali nekateri delegati, ni sestala že več kot leto dni in v takih primerih skupščina ne more biti mesto dogovarjanja uporabnikov in izvajalcev, vse skupaj pa bolj ali manj zvoženi na neučinkovit proračunski odnos. Kje pa je potem svobodna menjava dela?

Ostala dva skupščinska zbora sta obravnavala tudi poročila o delu SIS gospodarskih dejavnosti — komunalne, cestne in stanovanjske skupnosti.

Praznovanje na Inlesu

Letošnji finančni načrt kulturne skupnosti Ribnica je večji od lanskega za celih deset milijonov dinarjev in znaša nekaj nad 17 milijonov din. Povečanje gre v glavnem na račun večjih prispevkov za posamezne, predvsem profesionalne dejavnosti ter za uvedbo nekaterih novih nalog — financiranje Rešeta ter projekti za prenovo Miklove hiše v Ribnici. Prav nove dejavnosti, ki ne sodijo strogo v okvir tovrstne porabe, so nujne in najlažje

jih bomo speljali preko interesne skupnosti za kulturo.

Za knjižničarstvo je letos namenjenih 1,5 milijona din, za zgodovinski arhiv 585.000 in spomeniško varstvo milijon din. Anuiteta za dom JLA je 420.000 din, dva milijona sta predvidena za funkcioniranje skupnosti, 3,5 milijona za Rešeto, kulturna društva Dolenja vas, Ribnica, Sodražica, Slemenja in Loški potok bodo prejela (v primeru neaktivnosti pa ne) v povprečju od 300 do 500.000 din, organiziranju likovne dejavnosti letos je namenjenih 1,9 milijona, za gledališko in glasbeno dejavnost 800.000 din, za projekte za Miklovo hišo 1,7 milijona, manjše zneske pa je skupščina namenila še za delovanje muzeja, glasbene šole, za šolska kulturna društva, za dotacijo kinu Sodražica, za oktet Donit in kvartet Inles, za godbo na pihala, za štipendiranje kulturnega delavca ipd. S temi sredstvi bo kulturna skupnost Ribnica v tem letu veliko lažje izvajala svojo dejavnost, čeprav bo marsikje zaradi vedno višjih stroškov tudi letos težko izpeljati delovni načrt. In še sklep: kdor ne bo denarja z aktivnostjo opravičil, ga tudi dobil ne bo.

Inlesa za deset, dvajset in trideset let dela.

Nagrade za 10 let dela je prejelo 45 delavcev Inlesater 19 delavcev Javora, za dvajset let 47 in trije iz Javora ter za trideset let dela 40 in še šest iz Javora. Iz Javora Jušiči je prejelo priznanja še 11 delavcev za petnajst let dela, štirje za 25 let in dva za 35 let dela.

Knjižne nagrade je prejelo 29 upokoencev, ki so se upokojili v zadnjem letu dni od 1. julija lani do 30. junija letos.

Prvi dan Rika

V ribniškem Riku so 7. junija organizirali prvi dan delovne organizacije, uspelo srečanje delavcev Rika, ki naj bi bilo nekaj nadomestek za nekdanje tradicionalne sindikalne letne konference. Sedaj je 1.100-članski kolektiv že prevelik za nekdanje oblike srečanja in poiskati je bilo treba novo obliko.

Srečanje je bilo v Goričji vasi na veseličnem prostoru tamkajšnjih gasilcev in je v celoti uspelo. Žal je zaključek v poznih večernih urah zmotil dež, ki pa uradnega dela ni oviral.

Delavcem so bila podeljena priznanja in nagrade za deset oz. trideset let dela v delovni organizaciji (1. januarja 1955 je bilo ustanovljeno Kovinsko podjetje Ribnica, prednik današnjega Rika!), plakete in priznanja pa so bila podeljena tudi dolgoletnim Rikovim poslovnim partnerjem — Obrada Rovinj, Borja TOZD Mašinstvo Teslić, Tehnoimpex in Commerce Ljubljana in Dragoljub Đorđević iz Beograda. Objavljen je bil tudi zaključek letošnje zimske nogometne lige Riko s podelitvijo pokalov ter zlatih, srebrnih in bronastih medalj najboljšim ekipam in posameznikom.

Celotno popoldne in večer so z nastopi popestrili ribniška godba, mladinska plesna skupina iz Ribnice, tamburaši iz Sodražice in nonet Vitra. Zvrstila se je tudi vrsta zanimivih družabnih iger, ki jih je vodil popularni Mito Trefalt

Miklova hiša v Ribnici, zgodovinsko zaščiten objekt, v katerem je zdaj uprava ITPP. Ko se bo konec leta ITPP izselil, bo treba stavbo temeljito obnoviti, predvidoma pretežno v kulturne namene (galerija, knjižnica, klubski prostor). Idejne zasnove prenovitve, ki sodi tudi v okvir celotne prenove mestnega jedra Ribnice, so v delu, financira pa jih kulturna skupnost.

DELEGATSKO REŠETO

Na podlagi 136. člena zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije (Ur. list SRS, št. 1/80), 2. člena odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana občine Ribnica za obdobje 1986-1990 (Skupščinski Dolenjski list št. 6/84) in 165. člena statuta občine Ribnica (Skupščinski Dolenjski list št. 11/78 in 2/82) je Skupščina občine Ribnica na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 7. 6. 1985 in na seji družbenopolitičnega zbora dne 6. 6. 1985 sprejela

SMERNICE

za družbeni plan občine Ribnica za obdobje 1986—1990

UVOD

S smernicami opredeljujemo izhodišča za pripravo planskih aktov. V prihodnjem srednjeročnem obdobju bomo aktivnosti usmerili predvsem na uresničevanje naslednjih ciljev:

- razvijali bomo samoupravni družbenoekonomski sistem in zagotavljali, da bodo sprejete odločitve rezultat dejanskega vpliva temeljnih sredin, v ta namen se bo nenehno razvijal in utrjeval sistem obveščanja in informiranja tako na temeljni ravni kot na ravni družbenopolitične skupnosti,
- krepitev družbenega in materialnega položaja človeka na osnovi dela in rezultatov živega in minulega dela, dinamične predvsem pa kvalitetne gospodarske rasti na osnovi boljšega izkoriščanja kapacitet, boljše organiziranosti in investicijskih vlaganj,
- razvoj novih delovnih mest, predvsem takih, ki bodo zahtevala več znanja,
- še večje vključevanje v mednarodno menjavo, zlasti na konvertibilnem področju in povečanje deviznega priliva,
- racionalno uporabo energije na vseh področjih in v tem sklopu rešitev ogrevanja v mestnem naselju Ribnica,
- skladen razvoj občine,
- razvoj v prostor bo temeljil na ekonomsko upravičeni rabi zemljišč, ohranitvi kmetijskih zemljišč, zagotovitvi kvalitetnega zdravega okolja ter ohranitvi ekološkega ravnotežja in naravnih virov z odpravljanjem in preprečevanjem žarišč onesnaževanja, zavarovanju krajinskih značilnosti ter naravne in kulturne dediščine,
- nenehno povečevali obrambno in samozaščitno moč družbene skupnosti

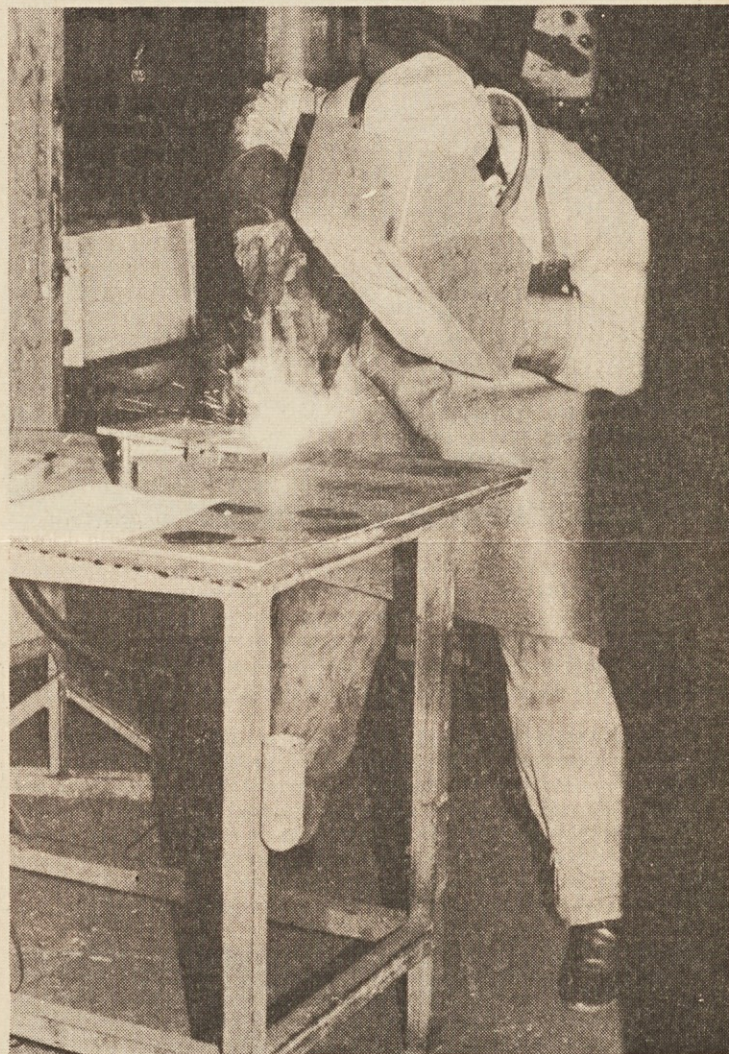
Globalni okviri razvoja

Ob boljšem izkoriščanju razpoložljivih zmogljivosti ter novih kapacitet in ob nadaljevanju sedanjih pozitivnih dosežkov pri rasti proizvodnje bo v naslednjem petletnem obdobju mogoče doseči poprečno 4,5% do 5,5% realno rast družbenega proizvoda celotnega gospodarstva, kar je nad republiški predvidevanji. Pri razporejanju dohodka bomo zagotavljali hitrejšo rast sredstev za akumulacijo, tako da bodo sredstva za osebne dohodke in sredstva za družbene dejavnosti, oblikovana s svobodno menjavo dela, naraščala po stopnji okoli 4,6% letno, sredstva za splošno porabo pa bodo rasla skladno z rastjo dohodka. Število zaposlenih se bo povečalo v združenem delu po stopnji 3% letno, v samostojnem osebnem delu pa moramo iskati pogoje za višjo rast zaposlovanja. V poslovnih in investicijskih odločitvah bo morala imeti prednost proizvodnja, ki bo dajala višji dohodek na zaposlenega ter tista izvozno usmerjena proizvodnja, ki bo konkurenčna na svetovnem trgu. Velik poudarek bo dan izvozni proizvodnji, predvsem za konvertibilno področje, katerega bi morali povečati poprečno letno za cca 10%, ob tem pa naj bi uvoz rastel počasneje in sicer okoli 8% letno.

RAZVOJNE USMERITVE NA POSAMEZNIH PODROČJIH

Ob upoštevanju ciljev so usmeritve družbenega razvoja v obdobju 1986-1990 na posameznih področjih naslednje:

Industrija bo tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju najpomembnejša gospodarska dejavnost v občini. Razvojne usmeritve industrijskih organizacij morajo temeljiti na industrijski proizvodnji, ki dolgoročno zagotavlja ustvarjanje večjega dohodka na zaposlenega in na vložena sredstva, na povečanju izvozne naravnosti in zmanjšanju uvozne odvisnosti, na hitrejšem prilagajanju novim zahtevam in zboljšanju kvalifikacijske strukture zaposlenih. Odločilno vlogo pri povečanju dohodka bo imelo povečanje ekonomičnosti, kakovosti in delovne storilnosti z uveljavitvijo boljše organizacije dela, uvajanjem nove tehnologije, znanja in inovacij ter z optimalnejšim izkoristkom

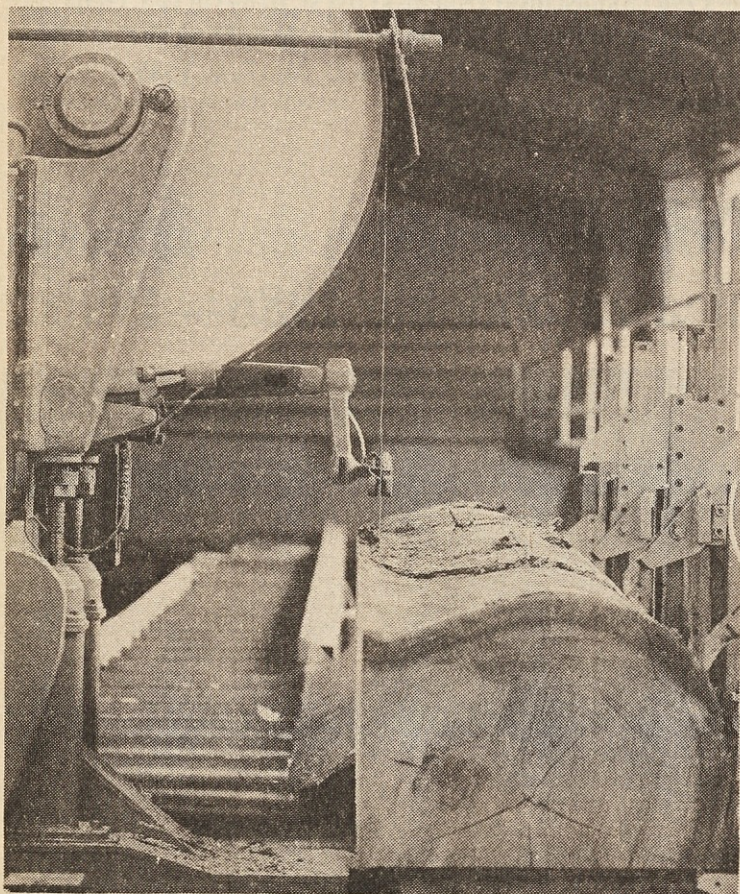
surovin in energije. Intenzivnejši razvoj industrije v občini pa bo možen le s tesnejšim povezovanjem v regiji in širšem prostoru.

Osnova nadaljnjemu razvoju kmetijstva bo izboljšanje kmetijskih zemljišč s hidromelioracijo in agromelioracijo, aktiviranje in vključevanje v proizvodnjo vseh neobdelanih in slabo obdelanih zemljišč, pospeševanjem komasacij in intenzifikacija obdelave za povečanje hektarskih pridelkov ter odpravljanje razdrobljenosti kmečke posesti. Večje vloge bomo namenili kreptitvi vseh oblik združevanja dela in sredstev, večji produktivnosti in racionalizaciji proizvodnje, zdravstvenemu varstvu živali, razvoju pospeševalne službe in dvigu njene strokovnosti ter organizacijskim povezavam znotraj reprodukcijskih verig med kmetijstvom, živilskopredelovalno industrijo in trgovino. Glede na naravne pogoje bo še nadalje osnovna proizvodna usmeritev kombinirana živinoreja za prirajo mesa in proizvodnjo mleka ter vzreja plemenske živine, ki bo slonela predvsem na doma pridelani krmi.

Pospeševali bomo konjerejo in ovčerejo, za katero so dani dobri pogoji, predvsem na hribovitih površinah in površinah v zaraščanju. Prašičerejo bomo razvijali le v takem obsegu, da bo pokrivala potrebe kmečkih gospodinstev.

V poljedelski proizvodnji bomo večje površine namenjali intenzivnejši proizvodnji koruze, krompirja in žitaric ter razvijali družbeno organizirano kmetijsko proizvodnjo preko pašnih, strojnih in hlevskih skupnosti.

Gozdarstvo je pomembno z ekološkega in gospodarskega vidika, saj pokriva gozd več kot polovico površine občine. Gospodarjenje z gozdovi bo še nadalje potekalo v okviru GG Kočevje, zaradi vedno večje potrebe po lesu in zagotovitvi višje stopnje izkoriščanja gozdov in

obnove bomo morali dodatno vlagati v razširjeno gozdno biološko reprodukcijo, rešiti vprašanje razdrobljenosti gozdne posesti in urediti omrežje gozdnih cest, zlasti v zasebnih gozdovih. Bolj kot doslej bo potrebno povezovati lesno industrijo z razvojem gozdarstva v občini kot tudi v regiji na osnovi udeležbe na skupnem prihodku, z združevanjem sredstev za modernizacijo, eksploatacijo gozdov in predelavo lesa.

Oba nosilca **trgovine** na drobno na območju občine bosta s skupnim nastopom zagotavljala nemoteno preskrbo prebivalstva z osnovnimi življenjskimi potrebščinami. Razvoj te dejavnosti mora temeljiti na povečani dohodkovni povezanosti med proizvodnjo in trgovino, zboljšanju ponudbe z večjo specializacijo trgovin in racionalnejšim poslovanjem. Z večjo specializacijo in modernizacijo bo potrebno v Ribnici izboljšati tudi preskrbo z artikli trajne vrednosti, repromaterialom za kmetijstvo in obrt in nekaterimi artikli, ki jih uporablja gospodarstvo za

reprodukcijo ter tako zajeti večji delež kupne moči prebivalstva občine. Nemoteno preskrbo z živili bomo zagotavljali tako s pomočjo tržnih rezerv kot tudi z oblikovanjem blagovnih rezerv.

V **gostinstvu** se mora izboljšati kvaliteta ponudbe, zgraditi moramo prenočitvene kapacitete, pri odpiranju novih in boljšem izkoriščanju obstoječih lokalov pa stimulirati celovito ponudbo. Bolj kot doslej je potrebno izkoristiti naravne in druge znamenitosti v občini.

Temeljna naloga na področju **turizma in gostinstva** je oblikovanje organiziranosti turistično rekreacijske ponudbe na Travnici gori, Loškem potoku, Sodražici, Danah ter popestriti spremljajočo turistično ponudbo in ribniški sejem »suhe robe«, izletniški, lovski, ribniški in kmečki turizem.

V naslednjem srednjeročnem obdobju moramo napraviti odločen premik pri uresničevanju politike hitrejšega razvoja **drobnega gospodarstva**, kar se bo odražalo v hitrejši rasti od načrtovane rasti v industriji. Prizadevanja bodo v večji povezanosti zasebnega sektorja z družbenim sektorjem, ki naj bi imelo dolgoročni značaj in ima lahko pomembno vlogo tudi z vidika prestrukturiranja in racionalizacije gospodarstva, izvozne ponudbe in boljše ponudbe dobrin in storitev doma.

Z ukrepi ekonomske politike in drugimi ukrepi bo nujno stimulirati tako proizvodnjo obrti kot storitveno in servisno dejavnost ter povečati zanimanje ljudi za ustanavljanje novih in širitev obstoječih obrtovenic.

Na področju **družbenih dejavnosti** bomo razvijali predvsem tiste dejavnosti, ki povečujejo gospodarsko ter ustvarjalno sposobnost družbe ter zagotavljajo raven socialne varnosti delovnih ljudi in občanov, sicer pa bodo družbene dejavnosti v celoti sledile razvoju gospodarstva. Zaradi manjših možnosti investiranja bomo morali gospodarneje izkoristiti obstoječo opremo in druge zmožljivosti, sredstva samoprispevka bomo namenili za odplačilo kreditov izgradnje novih kapacitet v otroškem varstvu ter za adaptacijo šolskih zgradb.

Dobri prostorski pogoji zagotavljajo nadaljnji razvoj **zdravstvenega varstva**, kjer mora biti dan poudarek preventivni dejavnosti in povečanju samozaščite zdravstvene dejavnosti občanov ter obvladovanju razširjenih bolezni (obolenja srca, ožilja, rok, poškodbe, zobna gniloba itd.). Pravice do zdravstvenega varstva bodo ostale na sedanji ravni, prav tako obseg in višina posameznih pravic pri zagotavljanju socialne varnosti v zvezi z zdravstvenim varstvom. Pri investiranju bomo prednostno posodabljali opremo.

V **izobraževanju** moramo zagotoviti vsaj približno enake možnosti in pogoje šolanja vsem učencem. Zato bomo s sredstvi samoprispevka in gospodarskih organizacij adaptirali šolske prostore in dokupili

potrebno opremo in učila. Več pozornosti bomo namenili poklicnemu usmerjanju mladine glede na nagnjenja, ki jih kažejo do posameznih poklicev ter potreb združenega dela. Poleg osnovnošolskega izobraževanja moramo več pozornosti nameniti tudi ostalim oblikam izobraževanja, predvsem izobraževanju že zaposlenih delavcev.

Na področju **otroškega varstva** bomo povečali število otrok v VVO in sicer z gradnjo novih kapacitet in adaptacijami ter z boljšim izkoriščanjem obstoječih kapacitet. Za najmlajše bomo organizirali varstvene družine. Razširili bomo oblike predšolske vzgoje za otroke, ki niso v dnevnem varstvu (priprava na šolo, cicibanova in pravljica urica). Program denarnih pomoči otrokom bomo izvajali v skladu s SŠS o uveljavljanju socialnovarstvenih pravic s težnjo, da pomoč dobi le tisti, ki jo dejansko potrebuje in to pretežno v funkcionalni obliki.

Na področju **socialnega skrbstva** bo temeljna usmeritev krepitev preventivnih oblik dela. Posebno skrb bomo posvetili organiziranju socialne službe, razvijanju prostovoljnega dela in večjemu vključevanju humanitarnih organizacij. Upoštevali bomo socialne razmere družin in po-

sameznikov bomo še nadalje skrbeli za materialne pomoči socialno ogroženim. Pomembna naloga bo tudi skrb za ostarele občane, predvsem urejanje zavodskega varstva oziroma razvijanje nege na domu.

Na področju **telesne kulture** bomo razvijali množičnost in organizirano vključevali delovnega človeka in občana v telesnokulturno delovanje. Več pozornosti bo potrebno nameniti vzdrževanju telesnokulturnih objektov in smotrnemu izkoriščanju le-teh.

Na področju **kulture** bomo usmerili aktivnosti v razvoj knjižničarstva, ureditev muzejskih prostorov, zaščiti naravne in kulturne dediščine. Navedene cilje bomo dosegli s primernejšo organizacijo spomeniško-varstvene in ostalih služb.

Raziskovalna skupnost bo spodbujala raziskovalno in inovatorsko delo v ZD in delno sofinancirala konkretne raziskovalne in razvojne projekte.

Na področju **zaposlovanja** bomo uveljavljali politiko produktivnega zaposlovanja z večanjem števila izmen, kar bo omogočalo zaposlitev novih delavcev. Realne so tudi možnosti za ustanovitev »inženiringa« in s tem tudi za zaposlitev pomembnega števila visoko kvalificiranih delavcev. Več pozornosti bomo morali nameniti poklicnemu usmerjanju glede na potrebe kadrov v OZD ter prekvalifikaciji in dokvalifikaciji tehnoloških in ekonomskih kadrovskih viškov.

V naslednjem srednjeročnem obdobju bomo **stanovanjsko gradnjo** prilagodili realno izkazanim potrebam iz obstoječega primankljaja in potrebam, ki jih bo narekoval bodoči demografski razvoj in investicijskim možnostim, ki bodo manjše kot v preteklem obdobju. Posebno pozornost bomo posvetili prenovi in vzdrževanju obstoječega stanovanjskega fonda. Pričelo se bo z organizirano prenovi mestnega jedra v Ribnici. Z ekonomsko stanarino, ki jo bomo uvedli v tem srednjeročnem obdobju, bomo zagotovili enostavno reprodukcijo družbenega stanovanjskega sklada, ob tem pa izdelali sistem delnega nadomeščanja stanarin za družine z nizkimi dohodki.

Komunalno gospodarstvo bo svoje delo koordiniralo z ostalimi udeleženci graditve ter pripravilo celovite programe obnove in razvoja komunalnih naprav. Da bomo zaščitili obstoječe komunalne naprave in standarde, bomo postopoma usklajevali cene storitev do ravni enostavne reprodukcije. Zgradili bomo kanalizacijske sisteme v tistih okolišjih, kjer je problematika največja. Zagotovili bomo obnovo dotrajanih vodovodnih sistemov in zagotovili zadostne količine zdrave pitne vode. Popolnjevali in izboljševali bomo dosednji sistem zbiranja, odvajanja in odlaganja odpadkov. Določili bomo prioriteto rekonstrukcij in modernizacij cest v občini, pri čemer ima posebno prioriteto izdelava prometne študije za Ribnico in obnavljanje mestnih ulic v Ribnici. Zgradili bomo elektro energetske objekte za pokrivanje rasti porabe. Posebno pozornost bomo posvetili tudi toplifikaciji mestnega naselja Ribnica.

PTT promet sam ni sposoben zagotoviti zadostnih virov financiranja programa potrebnega razvoja, zato bomo tudi v bodoče pri novih investicijah potrebna sovlaganja krajevnih skupnosti in združenega dela. Prizadevanja bodo usmerjena k razširitvi telegrafskih in telefonskih storitev, zato bomo nadaljevali z izgradnjo krajevno kablanskega omrežja v Ribnici, Sodražici, Loškem potoku, s povečano telefonskih central v Ribnici, Sodražici in Loškem potoku ter z izgradnjo teleprinterских povezav s Sodražico.

Vodno gospodarstvo

Območna vodna skupnost Ljubljana — Sava bo v naslednjem srednjeročnem obdobju poleg rednega vzdrževanja vodotokov izvedla ukrepe, ki predstavljajo osnovo za aktivno urejanje vodnega režima v občini. Po dograditvi zadrževalnika Prigorica bodo opravljene regulacije osrednjih vodotokov Bistrice, Tržišnice in predvsem urejen vodni režim potoka Rakitnice.

Urejeni vodni režimi bodo osnova za hidromelioracije kmetijskih zemljišč.

Na področju **vodopreskrbe** se bo nadaljevalo s hidrološkimi raziskavami vodnih virov ter priprava predlogov za določitev varstvenih pasov vodnih virov. OVS bo sofinancirala izgradnjo primarnih vodovodnih naprav tako na regionalnem kot na nekaterih lokalnih vodovodih.

Na področju varstva kvalitete voda bodo izdelane študije za predhodno čiščenje industrijskih odpadnih voda ter način odstranjevanja čistih voda iz kanalskih sistemov. OVS bo sofinancirala izgradnjo primarne kanalske mreže in čistilnih naprav.

Javni promet mora zagotoviti varnejši, kulturnejši prevoz potnikov tako na obstoječih progah kot na območjih, ki še nimajo organiziranega prevoza. To bomo dosegli z boljšo organizacijo v OZD, ki opravlja javni prevoz, z modernizacijo voznega parka, posodobitvami cest ter izgradnjo avtobusnih postajališč in avtobusne postaje v Ribnici.

Družbeni sistem informiranja — čimprej bomo celovito zasnovali dolgoročni razvoj družbenega sistema informiranja kot pomembne osnove za pospešeno delo na posameznih, za družbeno reprodukcijo, razvoj političnega sistema in uresničevanje gospodarske stabilizacije ključnih področjih.

Več bomo vlagali v krepitev in razširitev računalniške osnove za vodenje proizvodnih procesov, poslovanje in družbeno upravljanje, za posodobitev metodologije planiranja, za vzpostavitev med seboj povezanih večnamenskih baz podatkov in za usklajen sistem informiranja.

Krepitev **ljudske obrambe in družbene samozaščite** je sestavni del družbenega razvoja. Zagotoviti moramo povezanost vseh sestavin splošne ljudske obrambe in samozaščite glede na prostorske, kadrovske, materialne in druge možnosti, potrebe ter razmere. Povečali bomo obrambno in samozaščitno pripravljenost s kontinuiranim usposabljanjem delovnih ljudi in občanov.

Na področju **varstva pred požarom**, ki je pomemben dejavnik splošne varnosti ljudi in premoženja, bo dan večji poudarek vzgoji in dvigu požarne kulture delovnih ljudi in občanov, usposabljanju gasilcev ter opremljenosti gasilskih enot. Financiranje dejavnosti bo še nadalje potekalo na podlagi samoupravnega sporazumevanja v okviru samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požarom.

Politika prostorskega razvoja in varstva okolja

V skladu z dolgoročno usmeritvijo prostorskega razvoja in doslednim uresničevanjem politike policentričnega razvoja občine Ribnica bomo usmerjali urbanizem oziroma celotno gospodarjenje s prostorom. Razvoj obstoječega sistema naselij bomo z ustreznimi ukrepi usmerjali in dograjevali tako, da bomo dosegli usklajen in enakomeren razvoj ob upoštevanju racionalizacije pri načrtovanju in opremljanju naselij z objekti in dejavnostmi, ki predstavljajo sistem oskrbnih funkcij v posameznem naselju.

V dolgoročnem planu načrtovan razvoj naselij bomo z ustreznimi prostorsko izvedbenimi načrti usmerjali tako, da bomo dosegli najopti-

malnejšo izrabo prostora in s tem zmanjšanje stroškov za razvoj in poznejše funkcioniranje naselij.

Obstoječe omrežje infrastrukturnih oziroma komunalnih objektov ne daje vsaj v nekaterih naseljih ustrezne podlage za nadaljnje dograjevanje in razvoj. Zato je potrebno do sprejetja srednjeročnega plana izdelati ustrezne strokovne raziskave, ki bodo osnova za planske opredelitve glede razvoja teh dejavnosti.

Nosilci planiranja bodo v fazi priprave srednjeročnega plana predložili občini projekte za izgradnjo pomembnih objektov, ki odločilneje posegajo v prostor, da bi se lahko opravilo konkretno prostorsko usklajevanje ter sprejelo obveznosti posameznih nosilcev v dogovoru o temeljih občinskega plana. S tem bo omogočena pravočasna priprava prostorskih izvedbenih načrtov in pravočasno pridobivanje potrebnih zemljišč.

Za varstvo naravne in kulturne dediščine bomo pripravili ustrezne akte za aktivno zavarovanje območij in objektov, ki imajo poseben kulturni, ekološki, rekreacijski ali krajinsko estetski pomen.

Dosledno bomo nadaljevali sanacije največjih onesnaževalcev in zahtevali ekološko presojo pred pričetkom novih investicij. V sklopu ljubljanske regije bomo reševali vprašanja posebnih odpadkov. Kljub spremenjenemu konceptu zajemanja pitne vode bomo zavarovali vsa območja obstoječih ali potencialnih vodnih virov.

Priprava dokumentov in aktov

Skupščina občine Ribnica nalaga vsem nosilcem planiranja, da čimprej dokončajo analize o pogojih in možnostih svojega razvoja za obdobje 1986-1990. Na tej osnovi naj delavci v temeljnih organizacijah združenega dela

in občani v krajevnih skupnostih oblikujejo smernice za pripravo svojih planov ter elemente za samoupravno sporazumevanje in dogovarjanje o temeljih planov. Le tako bo možno zagotoviti uresničevanje načela sočasnosti planiranja. To velja tudi za vse druge nosilce planiranja, ki morajo čimprej pripraviti potrebne planske dokumente.

Nosilci planiranja, ki pripravljajo dolgoročne plane, naj istočasno pripravijo smernice dolgoročnega in srednjeročnega razvoja, da bodo dolgoročni plani lahko osnova za določanje ekonomske in razvojne politike v srednjeročnih planih.

Prav tako je nujno, da samoupravne interesne skupnosti spodbudijo vse nosilce planiranja k pripravi srednjeročnih planskih dokumentov in tudi same pravočasno pripravijo samoupravne sporazume o temeljih plana in ostale akte v skladu s predpisano metodologijo.

V vseh sredinah morajo potekati priprave planskih dokumentov in aktov za obdobje 1986-1990 z nekaterimi elementi do leta 2000, tako da bodo pravočasno pripravljani in sprejeti. Osnutek dogovora o temeljih družbenega plana občine Ribnica bo pripravljen do julija, predlog pa v septembru 1985. leta. Izvršni svet Skupščine občine Ribnica bo osnutek družbenega plana občine Ribnica za obdobje 1986-1990 pripravil oktobra, predlog pa decembra 1985 leta.

DELO SKUPŠČINE V DRUGI POLOVICI LETA

Z zasedanjem vseh treh zborov skupščine občine Ribnica 6. in 7. junija se je končala prva polovica skupščinskega leta. Do septembra odhajajo delegati »na počitnice«, potem pa se bo ponovno nadaljevalo živahno skupščinsko življenje in delovanje. To pa ne pomeni, da gre na daljši dopust celotno samoupravno delovanje v naši družbenopolitični skupnosti; dela je veliko, posebno v zvezi s pripravami razvojnih načrtov in dokumentov za naslednje srednjeročno obdobje, o čemer pišemo na drugem mestu.

Radi bi le spomnili, da delegatsko skupščino čaka v jesenskem času res veliko naporega in odgovornega dela, prav v zvezi s sprejemanjem razvojnih dokumentov. Zdi se nam prav, da delegate opozorimo na to in na kratko zapišemo, s čim vse se bodo skupščinski zbori ukvarjali od septembra do konca leta. Podroben celoletni načrt dela je skupščina sprejela že konec lanskega oziroma v začetku tega leta in načrt doslej tudi skoro v celoti izpeljala. Sicer pa iz načrta dela skupščinskih zborov za 3. in 4. tromesečje letos izhajajo naslednje pomembnejše naloge in zadolžitve:

Že zdaj tečejo intenzivne priprave za pripravo razvojnih dokumentov — dolgoročni plan občine za obdobje 1986 — 1995 oziroma 2000, dogovor o temeljih družbenega plana občine Ribnica za obdobje 1986-1990, osnutek srednjeročnega družbenega plana občine Ribnica 1986-1990. Takoj jeseni bo tem dokumentom, katerih pripravljane delno prenašamo iz časa pred dopusti, skupščina namenila posebno pozornost. Pa ne le skupščina, pač pa vse družbeno politične in samoupravne sredine v občini, vsi nosilci planiranja — združeno delo, krajevne in samoupravne interesne skupnosti.

Razen tega bo skupščina sproti obravnavala analizo poslovanja OZD s področja gospodarstva v posameznih tromesečjih oziroma posebej poglobljeno polletno poslovanje. Prav tako bo kmalu jeseni na vrsti obravnavna poročila o izvajanju družbenega dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v 1. polletju letos. Predvidena je tudi obravnavna poročila o uresničevanju zasnove splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite v preteklem letu.

V zadnjem tromesečju so predvidene za obravnavo v skupščini naslednje teme:

- poročilo o poslovanju OZD s področja gospodarstva in negospodarstva po periodičnih obračunih za tretje tromesečje, v decembru pa še analiza devetmesečnega poslovanja,
 - poročilo o uresničevanju kadrovske politike v občini za leto 1984 ter poročilo o usmerjanju v izobraževanje in delo ter štipendiranje,
 - ocena izvajanja resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana občine Ribnica za obdobje 1981 — 85 ter ocena možnosti razvoja v letu 1986 ter analiza vključevanja ribniškega gospodarstva v mednarodno delitev dela v tem letu (obravnavajo vsi zbori, predvidoma v decembru),
 - predlog srednjeročnega družbenega plana občine Ribnica 1986-90 (vsi zbori)
 - osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana občine 1986-90 za leto 1986 (vsi zbori, november),
 - poročilo o stanju in uresničevanju programa razvoja drobnega gospodarstva in občini Ribnica (zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti),
 - osnutek programa dela zborov skupščine občine v letu 1986 (vsi zbori),
 - informacija o poteku priprav in sprejemanju programov SIS družbenih dejavnosti za leto 1986 (vsi zbori),
 - poročilo o stanju blagovnih rezerv (vsi zbori).
- S področja zakonodaje bo skupščina obravnavala v tretjem in četrtem tromesečju naslednje:
- odlok o varstvu okolja v občini Ribnica — osnutek (zbor krajevnih skupnosti — ZKS in zbor združenega dela — ZDD),

- odlok o spremembi odloka o določitvi določenih vprašanj s področja zasebne obrti — osnutek (ZZD, ZKS),
- odlok o spremembi odloka o upravljanju in vzdrževanju kanalizacije v občini Ribnica — osnutek (ZZD, ZKS),
- odlok o vodovodih v občini Ribnica — predlog (ZZD, ZKS),
- odlok o ureditvenem načrtu za prenovo mestnega naselja Ribnica za predel ob bivšem domu JLA (Oničeva hiša) in Šeškovo ulico — predlog (ZZD, ZKS),
- odlok o zaščiti naravne in kulturne dediščine v občini — predlog (vsi zbori, skupščina kulturne skupnosti),
- odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o javnem redu in miru v občini — predlog (ZZD, ZKS),
- odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o ureditvi prometa v naseljih in zimski službi v občini — predlog (ZZD, ZKS),
- odlok o proračunu občine za leto 1986 — predlog (ZZD, ZKS)
- odlok o zagotavljanju in usmerjanju sredstev za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane v občini za obdobje 1986-90 (ZZD, ZKS),
- odlok o zagotavljanju sredstev za blagovne rezerve občine v letu 1986 — predlog (ZZD, ZKS),
- predlog odloka o varstvu okolja v občini,
- predlog odloka o spremembi odloka o določitvi določenih vprašanj s področja zasebne obrti v občini (ZZD, ZKS),
- osnutek odloka o razpolaganju s stavbnimi zemljišči na območju občine Ribnica (ZZD, ZKS),
- osnutek odloka o prostorsko ureditvenih pogojih za naselja, ki se ne urejajo s prostorsko zazidalnimi načrti v občini (ZZD, ZKS),
- osnutek in predlog dogovora o usklajevanju davčne politike v letu 1986 (vsi zbori).

Skupščina občine skozi vse leto obravnava tudi določena področja oziroma teme in zakone s programa dela zborov skupščine SR Slovenije. V drugem polletju letos so v programu naše občinske skupščine predvidene naslednje teme, ki jih bodo obravnavali zbori republiške skupščine:

- družbeni plan SR Slovenije 1986-90,
- poročilo IS skupščine SRS o uresničitvi družbenega plana SRS za čas 1981-85 z analizo izvajanja družbenega plana SRS v posameznih letih in s prvo oceno možnosti razvoja v letu 1986,
- vrsta zakonov s področja kmetijstva oz. zemljiške politike. Pri noveliranju zakonov je treba posvetiti pozornost ukrepom za zmanjševanje drobljenja kmetijskih zemljišč, zlasti zemljišč zaščitenih kmetij, obveznostim, ki jih imajo glede kmetijske tržne proizvodnje in obdelave kmetijskih zemljišč z osebnim delom občanov s statutom kmeta; ukrepom z neobdelanimi in slabo obdelanimi zemljišči; prehodu presežka kmetijskih zemljišč in gozda nad zemljiškim maksimumom v družbeno lastnino; preživitinskemu varstvu kmetov s poudarkom na obveznostih dedičev,
- informacija o kršitvah družbene lastnine in drugih pojavnih oblikah neodgovornega odnosa do družbene lastnine in njenega varstva,
- globalna ocena uresničevanja družbenega plana SRS za obdobje 1981 — 1985 in ocena možnosti razvoja v letu 1986,
- resolucija o uresničevanju družbenega plana SRS za obdobje 1986 — 1990 v letu 1986. V resoluciji bodo predlagane temeljne usmeritve politike uresničevanja družbenega plana SRS v naslednjem letu, naloge in ukrepi,
- poročilo o uresničevanju stališč in sklepov skupščine SR Slovenije o razvoju drobnega gospodarstva.

Prav je, da so delegati skupščinskih zborov vnaprej seznanjeni z okvirnimi naslovi tem, s katerimi se bodo v jesenskem času tja do novega leta srečevali v delegatskih skupščinskih klopeh. Seveda predstavitev tega dela delovnega programa ne more biti celotna seznanitev delegatov z delegatskim gradivom za razpravo in odločanje na sejah skupščine. Za to bo dovolj možnosti neposredno pred sejami skupščine ob celovitem gradivu za posamezno zasedanje.

Pašniki na neizkoriščenih zemljiščih

Pri pospeševanju in ohranjanju kmetijstva ne moremo mimo ogromnih travnih površin, ki se v ribniškem prostoru zaraščajo oz. ostajajo slabo izkoriščene. Glede na naravne razmere (humidna in prehumidna klima, ostre in relativno dolge zime — kraški značaj pokrajine) je za izkoriščanje teh travnih površin najbolj optimalen način gospodarjenja pašno košno izkoriščanje travne ruše. Odločujoč faktor za izbiro takega načina rabe travinja so padavine. Podatki o padavinah (od 1135 mm do 1950 mm na leto) kažejo, da je padavin sicer dovolj za tak način izrabe trave, vendar so zelo neenakomerno razporejene skozi rastno sezono. Znana so obdobja zelo sušnega vremena. Pri pašnokošni rabi se travna ruša zgosti ter je kot taka manj občutljiva za sušo. Zato ob zadostnem gnojenju in pravilni rabi travinja upravičeno lahko pričakujemo predviden prirast trave.

Kmetijska pospeševalna služba pri KZ Ribnica se je zavedala, da pašne skupnosti ob dobri organizaciji prav gotovo pomenijo možnost za gospodarsko smotnejše izkoriščanje travniškega bogastva. Številni kmetovalci se tega zavedajo, o čemer prav gotovo priča tudi podatek, da je letos na paši 170 glav plemenskih telic. Pašno skupnost tvorijo združeni kmetje, kateri dajejo plemenske telice-živino na pašo. Pašniki, formirani na družbeni zemlji z družbenimi sredstvi, so osnovno sredstvo KZ. Pašniki, katerih zemlja je privatna lastnina, pa se s posebno pogodbo in pravilnikom koristijo kot skupni pašnik.

Lokacija pašnikov:

Pašnik Travnja gora je načrtovan tako, da ga bo možno širiti na ostale privatne površine. Sedanji obseg je zasnovan na 57 ha, od tega v koriščenju 30 ha na 920 m n/v. V letošnjem letu se pase 50 glav plemenskih telic in 60 ovac.

Pašnik Podne—Hrib se je začel formirati na hribu kot pašnik Bartol—Ravnikar, zatem pa kot pašna skupnost Podne v Podpreski na zemljiškem terenu KZS Kočevje. Izkušnje izkoriščanja na tem področju so spodbudne za nadaljnji razvoj paše. Na Pašniku Podne—Hrib v izmeri 24 ha in na 810 m n/v se pase skupaj 50 glav živali.

Pašnik Mali log združujeta zemljišča dva lastnika v enoten kompleks. Glede na to, da je za področje Malega loga značilna razdrobljenost zemljišč, je organizacija le-tega dokaj smela na površini 12 ha na 830 m n/v. V letu 1985 je na pašniku 22 glav živine.

Pašnik Grčarice Področje Grčarice predstavlja kmetijsko področje v občini Ribnica. Pretečni del površine predstavljajo družbena zemljišča, katera spadajo pod zemljiški fond KZS, SO RIBNICA. Na teh površinah načrtujemo formirati hlevsko skupnost s 50 kravami sivorjave pasme. Na slabših površinah, katere pasmo v letu 85 usposobili v pašnik, se pase 20 živali oz. pl. telice.

Pašnik Jarčji hrib — Velike Poljane je bil urejen v letošnjem letu na površini 30 ha. Pet kmetov kooperantov iz Velikih Poljan je združilo zemljo, uredilo pašnik, na katerem pasejo 28 glav svoje živine.

Za vse pašne skupnosti načrtujemo v letošnjem letu oz. pašni sezoni obremenitev površin z 0,96 GVZ/ha, pašna sezona naj bi trajala minimalno 114 pašnih dni, dnevni prirast telic 0,55 kg/dan ali 62,7 kg/glavo skozi sezono. Stemi planinskimi pašniki bomo aktivirali do sedaj slabo ali sploh neizkoriščen proizvodni potencial travinja na omenjenih pašnikih in s tem povečali prirajo mleka in mesa. Pašnik nedvomno nudi veliko udobje živalim, ki se pasejo. Na ta način se lahko preživlja več živine, seveda pa je

vzreja živine racionalnejša, saj se žival sama hrani, tako da odpade cela vrsta opravil kot je košnja, spravilo sena, krmljenje itd. S formiranjem takih pašnikov krepimo tudi našo obrambno sposobnost.

Franc Klun

Novi delegati v samoupravnih organih zadruga

V mesecu aprilu smo izvedli volitve v samoupravne organe zadruga. Najvišji samoupravni organ je Zadrugi svet, ki ga sestavlja 25 delegatov, od tega 14 delegatov združenih kmetov in 11 delegatov delavcev. Da bi bili vsi naši združeni kmetje bolje obveščeni, kateri delegati jih zastopajo v zadrugi, objavljamo seznam teh delegatov:

1. Čampa Ivan	Slatnik 3
2. Andoljšek Alojz	Vel. Poljane 5
3. Hočevar Anton	Jurjevica 15
4. Lovšin Franc	Hrovača 56
5. Lovšin Jože	Breže 34
6. Bojc Jože	Nemška vas
7. Merhar Mirko	Prigorica 22
8. Bartol Jernej	Travnik 99
9. Debeljak Ludvik	Šegova vas 66
10. Bartol Ivan	Retje 58
11. Zabukovec Alojz	Zamostec 31
12. Lavrič Janez	Kržeti 15
13. Rigler Jože	Praproče 9
14. Klun Jože	Pusti Hrib 1

Vse združene kmete pozivamo, da se za kakršno koli informacijo obracajo tudi na delegate, tako da bodo le-ti lahko posredovali povratne informacije.

Kot je iz dosedanje prakse razvidno, se naši delegati redno in v polnem številu udeležujejo zasedanj organov upravljanja.

Tudi razprave so zelo pestre in plodne, vendar še vedno šepajo povratne informacije.

Večji problemi so s sklicevanjem delegacij za DPS in SIS, še posebno slednja je v celoti zatajila, kar pa ni krivda samo delegatov, temveč tudi SIS; ki nimajo usklajenega nastopa. Seje skupščin nesključujejo istočasno in ni mogoče s strani združenih kmetov zagotavljati redne in stalne udeležbe.

Drugo leto bodo splošne volitve, prve priprave že tečejo. Vsi moramo skrbeti, da bomo predlagali dobre kandidate, ki bodo zadrugo dostojno zastopali v vseh skupščinah.

Enota Suha roba pri Mercator KZ Ribnica

Dejavnost enote Suha roba je zelo pomembna tako za zadrugo kot za združene kmete in obrtnike lesne stroke v Ribnici. Enota vključuje v svojo dejavnost tudi kmete, ki si na ta način ustvarjajo dodaten vir dohodka za preživljanje in vlaganje v intenzifikacijo kmetijstva. Še posebnega pomena je vključevanje domače obrti v mednarodno trgovino, kar nam zagotavlja potrebna devizna sredstva pri nabavi nujnega reprodukcijskega materiala za kmetijstvo in transport. Pomen te enote potrjujejo tudi finančni rezultati, saj delež celotnega prihodka enote Suha roba v celotnem prihodu zadruga znaša 24,8%, delež dohodka v dohodu zadruga pa 33,4%.

Iz teh podatkov je razvidno, da moramo tudi v prihodnje dajati tej enoti vse večji poudarek, predvsem na vključevanju novih proizvajalcev iz sredine kmetov in tudi ostalih ljudi, ki iščejo zaposlitev. Pomembno je uvažanje v proizvodni program tistih izdelkov, ki potrebujejo čim manj lesa in je na njih čim višja oblika obdelave. Zmanjšati moramo soodvisnost od proizvajalcev iz drugih področij, v kolikor pa za te artikle to ni mogoče, se moramo povezovati in menjavati blago s sosednjimi organizacijami.

Sedaj je največje povpraševanje po lesenih krožnikih, mesnicah, kuhalnicah, lesenih valjarjih, kovanih kladivih, čebularicah, ročno izdelanih zobotrebnih, pletarskih izdelkih in paletah standardne dimenzije. Zadruga za izdelke, ki jih ima v proizvodnem

programu, zagotavlja in preskrbi reprodukcijski material, ko pa so izdelki gotovi, jih prevzame v svoje skladišče v Ribnici in potem prodaja na domače tržišče in v izvoz.

Še nadalje bomo vlagali vse napore za večji izvoz tako preko že ustaljenih izvoznikov kot vključevanju novih, predvsem Mercator-Mednarodna trgovina.

Določene premike bo potrebno napraviti tudi še na področju davčne politike, kar je bilo začeto že v preteklem letu, vendar opažamo, da so prav tu še vedno določeni zaviralni momenti za hitrejši razvoj te dejavnosti.

Takšna je na kratko dejavnost enote Suha roba pri KZ Ribnica. Ob tem bi radi ljudi, ki imajo veselje do izdelave lesenih izdelkov, pozvali, naj se oglašijo v enoti Suha roba, kjer se bodo s pristojnimi delavci pogovorili. Prepričani smo, da se bo za vsakega našel kak izdelek, katerega bo z veseljem delal.

Ludvik Debeljak

OBVESTILO

KZ Ribnica obvešča vse, ki so zainteresirani za nabiranje zdravilnih zelišč in gob, da odkupujemo zdravilna zelišča in gobe vsak ponedeljek, sredo in petek od 11^h do 14^h. Vse ostale informacije dobite na enoti Odkup-kooperacija pri Kmetijski zadrugi Ribnica.

KZ Ribnica

Najmanj poldrugo desetletje se v Dolenji vasi pogovarjajo o gradnji novega pokopališča za potrebe naselij Dolenja vas in Prigorica, po potrebi tudi za krajane Blat in Lipovca ter Makoše. Pokopališče v Prigorici že lep čas ne ustreza sanitarnim niti estetskimi predpisom, pa tudi mnogo premajhno je že dolgo časa. Gradnja je bila torej nujna.

Najhujša težava, poleg kroničnega pomanjkanja denarja, je bilo iskanje primerne lokacije. Sama Prigorica, kjer je pokopališče za oba kraja zdaj, je nima, pa tudi v Dolenji vasi lokacija ni preveč, predvsem pa ne takih, ki bi ustrezale vsem predpisom (npr. primerna oddaljenost od naselja). Že pred več leti so se ogreli za tri možne prostore in sicer »Nove njive«, »Novi devci« in v oddaljenem »Metljavcu«. Potrebo po gradnji pokopališča so krajani večkrat izražali na zborih, na skupščinah krajevne skupnosti, v

pravem koncu, opredeliti odgovorne nosilce posameznih opravil in roke, do kdaj mora kdo kaj postoriti. Opravila in priprave je treba pospešiti, sicer vsako odlašanje tanjša že tako tanek kupček denarja, zbranega iz samoprispevka. Krajevna skupnost sicer dosedanj samoprispevek dovolj smotno nalaga v akcije, ki so bile tudi opredeljene v samoprispevku, saj je pokopališče le ena od njih. Že letos, gotovo pa prihodnje leto, pa pričakujejo temeljitejše premike.

Jeseni lanske leto so predstavniki krajevne skupnosti v sodelovanju z občinsko komunalno skupnostjo navezali stike z Dolenjskim projektivnim birojem iz Novega mesta. Pod vodstvom odgovornega projektanta inž. arh. Tomaža Mihelčiča je bila še v decembru lani izdelana idejna zasnova pokopališča s poslovnim objektom. V krajevni skupnosti je dalj časa trajala javna razprava o predlogu. Idejna

zasnova je bila posredovana večjemu krogu ljudi, obravnavana na več sestankih, na ogled je še zdaj razstavljena v izložbi samopostrežne trgovine.

Kaj pravi idejna zasnova pokopališča?

Glede na število prebivalstva in sedanjí tempo rasti naselij je pokopališče predvideno za okrog 250 grobov. Na zadnjem razgovoru s projektantom so predstavniki krajevne skupnosti že ugotovili, da je to običajno premalo in da je treba že kar v začetku misliti na precej večje število grobov. Samo Dolenja vas bo do leta 2000 gotovo imela blizu 280 do 300 hiš, Prigorica okrog 150 ali še več, dovolj hitro se širi Lipovec, v prihodnosti pa je treba računati tudi s tem, da se priključi tudi Rakitnica. Zaradi tega naj v fazi pridobivanja zemljišč gradbeni odbor pridobi tudi obe sosednji parceli za tako imenovan maksimalni obseg pokopališča.

Pokopališče bo ležalo okrog 250 metrov od strnjenegega naselja Dolenje vasi (od Kostevca proti Blatom) na južnem pobočju manjšega griča. Lokacija je dostopna po obstoječi poljski poti s Hriba (mimo stare dvorane) ki bi jo bilo potrebno ustrezno rekonstruirati. Pokopališče bo lepo vidno z Malega Humca oz. od dvorane in s ceste proti Blatom.

Kakšno bo pokopališče?

Na spodnjem (južnem) delu področja bo ob glavni dostopni cesti urejen večji krožni plato (poslovilni plato) za zbiranje ljudi ob poslovnih slovesnostih... Ob platu bo na zahodni strani poslovilni objekt, na vzhodni strani (nasproti) pa vodnjak (voda kot simbol življenja proti smrti v mrljskih vežicah na drugi strani platoja). Ob cesti bo še manjše parkirišče ter kontejner za smeti.

Severno od poslovilnega objekta bo ožje območje pokopališča z grobovi.

Preko vstopnega paviljona na severnem robu poslovilnega platoja bo vodila po pobočju navzgor osrednja pot, ki se na vrhu na skrajnem severnem robu pokopališča konča z manjšim krožnim platojem, na katerem naj bi bil simboličen spomenik ali manjša kapela za verski obred. Levo in desno od osrednje poti bodo v terasah razvrščeni grobovi. Osrednja pot bo dopolnjevana z diagonalnimi zložnejšimi potmi, ker je teren položen in terasast. Projektant je v idejni zasnovi predvidel tudi prostor za žarne pogrebe (kolumbarij), vendar je to ostalo le v zasnovi.

Na pokopališču bo možno organizirati vse načine pokopa, ki jih predvideva zakon o urejanju pokopališč: vrstne grobove, skupinska grobišča, žarna grobišča (pokop v vrstnih grobovih ali v nišah kolumbarija).

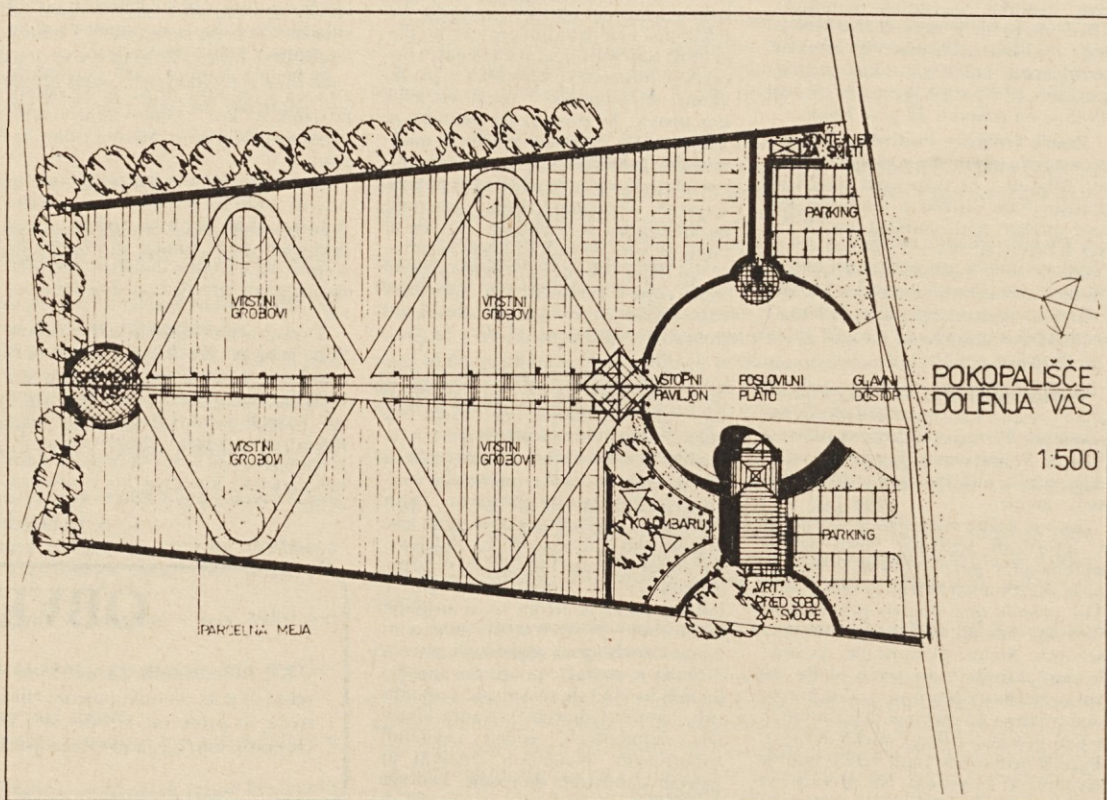
razvojnih programih in v programih vsaj dveh dosedanjih samoprispevkov.

Po priporočilu in oceni republiškega sanitarnega inšpektorata so se končno odločili za najboljšo od treh variant — »Nove devce« na Poljanah, desno nad cesto proti Blatom na parc. št. 578/94 in 5795 k.o. Dolenja vas.

Končna odločitev o gradnji pokopališča je bila sprejeta na referendumu za samoprispevek 1982-88 v juniju 1983. leta, ko je bila ta akcija opredeljena kot najpomembnejša, predvsem pa največja investicija v krajevni skupnosti Dolenja vas. Že tedaj so se v krajevni skupnosti zavedali, da sredstva rednega samoprispevka za izgradnjo ne bodo dovolj, da bo potrebno iskati še druge vire in po letu 1988 razpisati ponovni samoprispevek. Po drugi strani pa bo gradnja lahko potekala po etapah, se pravi več let in tako, kolikor bo mogoče sproti zagotavljanje denar ali druge ustrezne vrednosti (prostovoljno delo, prispevki združenega dela v delu in materialu ipd.).

Stvari zgrabiti na pravem kraju

Sami razgovori, dogovori na sestankih, splošno ugotovljena potreba po gradnji, splošni interes ljudi za premike naprej niso dovolj. Stvari se je treba lotiti konkretno, zgrabiti jih na

NAJVEČJA INVESTICIJA

anonimni pokop, prostor za raztros pepela.

Najaktualnejši bo gotovo še lep čas klasični pokop s klasičnim grobom. Projektant zato predlaga tudi enotnejši tip nagrobnikov, kar je bila tudi prvotna želja predstavnikov krajevne skupnosti. Tako bo dosežena večja enotnost pokopališča in bolj parkovni in estetski izgled. Nagrobniki, ki naj bi bili skromni in estetski, naj bi stali v negovani trati, pred vsakim bi bila plošča za vazo oz. cvetje, vmes bi potekale dostopne poti. Z ustrezno hortikulturno ureditvijo bi se zmanjšala monotonost pokopališča. Tudi sicer si je projektant prizadeval, da bi idejno zasnovo (in kasnejši projekt in celotno pokopališče) čim bolj vključili v sicer razgibano travnato in rahlo gričevnato pokrajino, poraslo z redkimi listavci. Ograja bi bila gabrova živa meja, smer proti naselju pa bi zakrivala vrsta višjih listavcev.

Poslovilni objekt

Objekt mrliške vežice poskuša oblikovno slediti mehkim oblinam okoliških gričev z neagresivnimi formami ločne strehe, ki se na vzhodnem koncu (nad poslovilnim platojem) podaljša v nadstrešek v obliki križnega oboka.

Poslovilni objekt obsega dve mrliški vežici z ločenima prostoroma za katarfalk s krsto in za žalujoče, prostor za pripravo krste, sobo za pokojnikove sivoce, moške in ženske sanitarije, garderobo za grobarja, prostor za grobarjevo in vrtnarjevo orodje in pred

obema vežicama večji nadkriti prostor (okrog 60 kv. metrov), ki bo omogočal normalen potek poslovilne slovesnosti tudi v slabem vremenu.

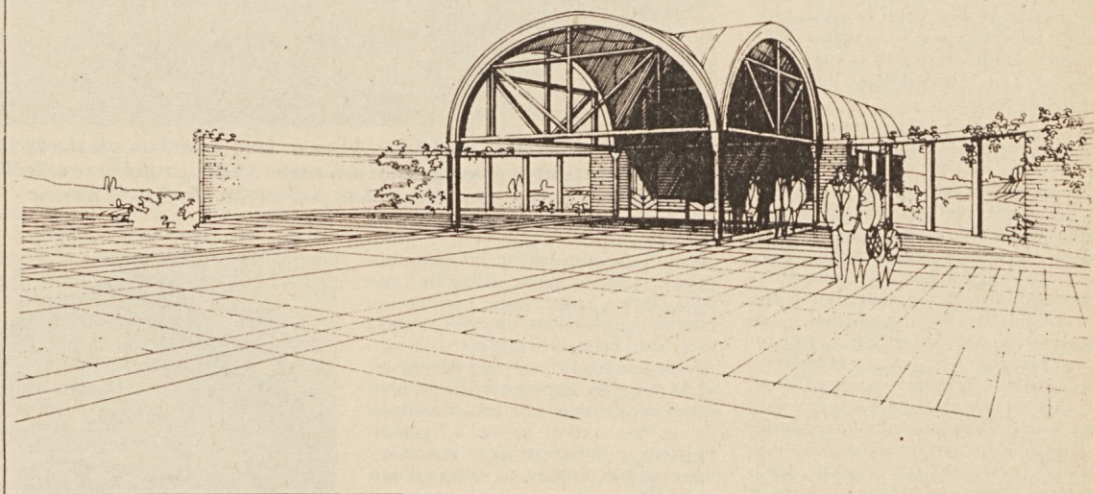
Vizualno loči na poslovilni plato orientirani mrliški vežici od pomožnih

prostorov polkrožni zid, obložen s fasadno opeko, ki poteka levo in desno od poslovilnega objekta po robu poslovilnega platoja. V Dolenji vasi so se torej dokončno odločili, odločneje krenili v akcijo za izvedbo res velike,

prepotrebne investicije. Veliko delo bo opravljeno v naslednjih mesecih s pridobitvijo vseh potrebnih papirjev, dovoljenj in načrtov, prihodnje leto bodo pa lahko že kaj več pokazali na terenu samem.

(F. G.)

MRLIŠKA VEŽICA DOLENJA VAS

Pred novim srednjeročjem

Predlog samoupravnega sporazuma o temeljih plana OSIS za ptt promet Ljubljana za obdobje 1986-1990, ki so ga delegati skupščine območne SIS za ptt promet Ljubljana na seji 16. maja posredovali v javno razpravo, ki bo trajala do konca julija, predvideva, da bo treba za najnujnejši razvoj ptt prometa na območju ljubljanske regije in Cerknice v naslednjih petih letih po cenah iz leta 1984 zagotoviti 20.108 mio. dinarjev. Prednost bodo imele investicije skupnega slovenskega pomena, prenešene investicije iz prejšnjega srednjeročja za avtomatsko telefonsko centralo v Ribnici, visokofrekvenčno povezavo Ribnica-Kočevje in za krajevno telefonsko omrežje v Ribnici. To bo pomenilo 1200 novih telefonskih priključkov. Če bodo zagotovljena dodatna finančna sredstva, po ocenah v višini 2318 mio. dinarjev, bi na območju občine Ribnica zgradili še telefonske kapacitete na območju telefonske centrale Sodražica in na območju telefonske centrale Loški potok.

Za zagotovitev takšnega nekoliko počasnejšega razvoja, ki še zdaleč ne obeta, da se bo razkorak med potrebami in zahtevami posodobnih in kvalitetnih ptt storitev in možnostmi PTT zmanjšal, pa bodo morale biti uresničene osnovne predpostavke, na katerih je slonel že prejšnji oziroma tekoči srednjeročni plan, ki pa bo po ocenah uresničen komaj polovično. Te predpostavke so, da bi bilo potrebno pti dejavnosti zagotoviti takšen družbeni materialni položaj, da mu bo zagotovljen status prednostne dejavnosti v njegovem razvoju, da se uresniči takšna politika cen, ki bo zagotovila, da bodo cene ptt storitev naraščale hitreje od rasti cen proizvodov in storitev, cene poštnih storitev pa tako, da bodo do konca obdobja pokrivala najmanj enostavno reprodukcijo, da se bo znižala stopnja obveznega posojila za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih pokrajin in republik, da bodo posojila poslovnih bank tudi za PTT pod enakimi pogoji kot

za ostalo infrastrukturo in da se bo izgradnja krajevnih ptt zmogljivosti vključila v finansiranje iz sredstev za komunalno urejanje prostorov.

Če bodo uresničene te predpostavke, bo ljubljanska regija in Cerknica v naslednjih petih letih dobila 6 novih poštni, 1000 novih telegrafskih priključkov in 40.000 novih telefonskih priključkov, kar bi za to območje pomenilo 28 telefonskih priključkov na 100 prebivalcev. To bo tudi pomenilo postopno avtomatizacijo in modernizacijo poštnega prometa, opremljanje poštnih salterjev s terminali, aktiviranje javnega omrežja za prenos podatkov, v telefoniji pa bo prihodnje srednjeročje v znamenju uvajanja digitalnih telefonskih central, ki bodo omogočale dodatne, nove storitve.

Za zagotovitev potrebnih finančnih sredstev pa se bo morala pospešeno nadaljevati tudi akcija pristopa delovnih organizacij in krajevnih skupnosti k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi OSIS za ptt promet Ljubljana. Delegati so sicer na zadnji skupščini sprejeli ugotovitveni sklep o sprejemu tega sporazuma, vendar ga je do sedaj podpisalo le 58 odstotkov združenega dela in krajevnih skupnosti z območja ljubljanske regije in Cerknice. Paradoks je, da je ustanovitev SIS za ptt promet obvezna, članstvo v njej pa prostovoljno.

OSIS za ptt promet Ljubljana je določila tudi novo ceno sorazmernega deleža za gradnjo novega telefonskega priključka, ki bo od 1. julija dalje znašala 40.000 dinarjev. Višina 30 odstotkov od vrednosti gradnje posameznega novega telefonskega priključka, ki jo plača novi telefonski naročnik, je v celoti namenjena razvoju ptt prometa.

Ker je maja potekel mandat dosedanjemu vodstvu OSIS za ptt promet Ljubljana so delegati izvolili novo vodstvo skupščine in ostale organe skupnosti. Za predsednika skupščine so ponovno izvolili Toneta Koviča, za podpredsednika Zvoneta Hribarja, za predsednika zbora uporabnikov Tine- ta Brileja, za predsednika zbora izvajalcev pa Iva Kasteliča.

mb

Beseda je o človeku in njegovem delu. Marx je dejal, da kadar govorimo o delu, govorimo o človeku. In obratno, delu kot največji človekovi vrednoti, o pravici in dolžnosti. Brez veliko filozofije smo pri nas vedno doslej znali teorijo udeležati v praksi s konkretnim delom in konkretnimi akcijami, originalnimi rešitvami. To jasno kaže tudi ves naš štiridesletni povojni razvoj, kaže vsakodnevna praksa, kažejo rezultati našega dela.

Beseda je torej o človeku in delu. Pa ne kakršnem koli delu! O prostovoljnem, udarniškem delu, o delu za ožjo ali širšo skupnost, o delu za hitrejši napredek, za učinkovitejše reševanje skupnih potreb....

Ena od značilnosti jugoslovanskega povojnega razvoja je tudi prostovoljno, udarniško delo, delo, ki naj bi nam v preteklosti pomagalo hitreje iz ruševin v napredek. Več kot štirideset let delujejo po vsej domovini mladinske delovne brigade kot izraz mladih za hitrejšim družbenim napredkom. Nepregledno število najrazličnejših objektov nosi pečat mladinskega prostovoljnega dela — tovarne, bolnišnice, šole, ceste in železnice, vodni prekopi, vodovodi in še in še. Mladina in vojaki so vedno znali pravočasno ponuditi svoje delo ljudem ob elementarnih in drugih nesrečah, pri poljskih delih, povsod, kjer je bilo treba kaj hitro in brez velikih stroškov postoriti.

Danes okrog mladinskega prostovoljnega dela razvijamo svojevrstna razmišljanja o potrebnosti ali nepotrebnosti, o prilagojevanju sodobnim razmeram in časom, o zastarelosti starega načina organiziranja akcij, o iskanju novih, privlačnejših oblik. In vendar, mladinsko in vsako prostovoljno delo je bilo vedno najprej delo in šele potem zabava, najprej akcija z

Vas Rakitnica je brez gasilskega doma in brez vsakršnih prostorov za družbeno politično in samoupravno delovanje. Mladi gasilci so se odločili za gradnjo in dom je že poldrugo leto pod streho. Tudi tu je izredno veliko prostovoljnega dela.

jasnim delovnim ciljem, ob njem, ob delu in z delom pa se je krepilo tudi prijateljstvo, sodelovanje in bratstvo mladih iz najrazličnejših delov domovine. Stari brigadirji, udeleženci številnih delovnih akcij po vsej domovini vedo povedati, da je prav delo najbolj utrjevalo razumevanje med mladimi, da je bilo vedno prava kovačnica bratstva in da jim, to je pomembno, nikoli ni bilo dolgčas, da se jim nikdar ni zdel brigadirski čas proč vržen, zapravljen čas.

V našem domačem okolju lahko kaj hitro najdemo nešteto primerov udarniškega, prostovoljnega dela, za katerega so se (in se danes še vedno) odločili ljudje iz golega spoznanja, da bodo tako najlažje in najhitreje razrešili konkreten problem. Izpred več kot dvajsetih let se spominjam zagnanega dela Slemencev okrog vodovoda, enako smo vodovode gradili skoraj

S prostovoljnim delom prenovljen gasilski dom v Goriči vasi. Da ne govorimo o domovih v ostalih krajih občine — Lipovec, Prigorica, Bukovica, Dolenji Lazi, Sušje, Zapotok, Slemena, v Loškem potoku itd.

Poleti 1960 je mladinska delovna brigade kopala vodovodni kanal iz Dolenje vasi (Blata) do Slovenske vasi pri Kočevju. Še danes so med ljudmi prijetni spomini na tisti čas.

v slehernem naselju pri nas — Loški potok, Gora, pa v Sodražici, Velikih Poljanah, Grčaricah, Rakitnici in še in še. Enostavna potreba je bila in ljudje so se dogovorili, pljunili v roke in delali. Pred petindvajsetimi leti, poleti 1960, je mladinska brigada Jože Šeško gradila vodovod Dolenja vas — Kočevje. Nepozabni dnevi so bili to, ne le za brigadirje, tudi za Lončarje, med katerimi so brigadirji preživeli skoraj dva meseca.

Gradili smo avtocesto in prepevali, da nas tudi ona izgrajuje. Veseli smo bili, pa ne le zato, ker smo bili mladi. Prosti čas, čeprav smo prišli predvsem delat, smo z najrazličnejšimi aktivnostmi koristno izpolnili. Tako kot mladi vedno, pri vsakem delu. Pa tudi doma je bilo v preteklosti v delovnih organizacijah marsikaj udarniško narejena. Stari Rikovci se gotovo še spominjajo, kako so svojo tovarno

spočetka dobesedno sami gradili. In naši gasilci! Kaj ni celotno delovanje gasilske organizacije eno samo udarniško, prostovoljno delo? Delo za skupnost, za nas vse. Kako pa gasilci večinoma pridobivajo svoje prostore? S prostovoljnimi prispevki in prostovoljnim delom. Kaj ni užitek gledati velik delovni zagon prostovoljnih graditeljev v skoro vseh krajih naše občine? Če bi naštevati samo gasilske domove v gradnji, bi komu storili krivico, ker bi ga gotovo pozabili. Vendar je pravi užitek poslušati vnetega gasilca, prostovoljnega delavca za napredek celotne skupnosti, kako govori o svojem društvu, o delovni vni med članstvom, o tem, kako so skopali temelje, kako so jih zabetonirali, kako poteka gradnja, kako bodo letos, najkasneje prihodnje leto gotovi... in da bodo v domu tudi prostori za celotno krajevno družabno življenje, sestanke ipd. France Prelesnik iz Nemške vasi je že tak in delo, ki traja že vrsto let, mu je lahko v ponos. Pa ne samo njemu in ni samo on tak. Mnogo takih Francetov je po naših krajih in pogosto smo jim za napredek dolžni veliko hvalo.

Delajo namreč za skupnost, za napredek celotne družbe, za nas vse, delajo prostovoljno, udarniško. In vedo, že dolgo dolgo, da delo, pravo, resnično, od srca prostovoljno druži, zbližuje ljudi, navdaja s ponosom.

F. G.

Bili smo mladi, neugnani, polni zanosa in moči. Družila nas je zavest pripadnosti istemu cilju, družilo nas je koristno delo. Gradili smo cesto, cesta je oblikovala nas, oblikovala v nas občutek bratstva mladih z vseh koncev domovine. Predvsem pa je delo samo učilo ceniti fizični napor, delo in delavca. Ob koncu

delovnega dne nas je premagala utrujenost, ki je bila sladka, prav blagodejna ob spoznanju, da smo spet koristno izrabili dan. Koristno zase in za družbo. Spomin na to ne zbledi, ostanejo trajni občutki prijetnega...

Četna konferenca št. 2

»Prva desetina četrte čete zbrana!«
»Odstop... Kaplar Kovalski?«
»Druga desetina četrte čete tu: manjkata ata in stari ata.«

Šotor št. 5 na robu hrastovega gozdička je poskočil, zaplahotal in iz njega je planil gromovit, rezgetanju podoben smeh. Vroče julijsko sonce je neusmiljeno pripekalo, čeprav je zadržalo že v sredo popoldneva. Nad žarečo, razpokano južnosrbsko zemljo je zrak migotal, tu, v hrastovem gozdičku pa je bilo prijetno hladno. Večina brigadirjev se je leno pretegovala po pogradih in uživala zadnji brigadirski počitek. Nekateri so se z dolgčasno sprehajali med šotori, dva ali trije so se brez potrebe potikali po »krugu«, pred štabom se je nekdo prerekal s fiskalturnim zaradi manjkajoče žoge, pred šotorom I, ženskim šotorom, pa sta na klopci v na moč zaljubljeni pozi sedela ljubka Lizi iz tretje in komandant brigade, stari ata...

Četrta četa je ponovno zahrumela ob posrečeni šali, iz šotora pa se je široko nasmejan spotaknil desetar »Kovalski«, se zastrmel v idilo pred prvim šotorom in obstal. Nekaj časa je neodločno omahoval, se popraskal po olupljenem nosu, nato pa, kot da nekaj neskončno obžaluje, spodbudno stopil naprej in tri korake pred komandantom zakrilil z roko v pozdrav.

»Opozarjam, da se bo četna konferenca vsak čas pričela, tam pa si, po mnenju vseh, neprimerno bolj potreben kot tu...«

Ogovorjeni kot da ga ne vidi in ne sliši.

»Poleg tega bi si dovolil opozoriti še na brigadno povelje 13/7,« je neomajno nadaljeval desetar brez srajce in že dalj časa neobrit, »ki si ga podpisal ti in prepoveduje ljubimkanje na območju taborišča...«

»Poberi se že!« je zarenčal komandant brigade, stari ata.

»Dragi moj, srečo imaš, da že jutri odpotujemo. Bi te že naučil discipline in spoštovanja svojega desetarja... Tako pa... nobenega reda in discipline ni več...« Obupano je zamahnil z roko in se srdito zasukal na bosu peti. V tem se je spotaknil in krepko zaklel. Za njim jo je pobral tudi neposlušni komandant, obžalujoče zmajal z glavo, mnogo obetajoče pomežiknil Lizi in stopil v šotor. Pozdravilo ga je priznalo rjovenje.

Na pogradih je sedelo, ležalo ali slonelo 26 ljudi, od tega sedem žensk, tako rekoč vsa četa. Z neskončnim zaupanjem in pričakovanjem so zrl v trojico na spodvitih nogah sedečih brigadirjev na zadnji postelji. Nekateri so se pritajeno režali...

Kazalo je, da so vsi zbrani. Tedaj je nastavlil srednji, Saks, k ustom saksofon in nekajkrat krepko pihnil vanj. »Predstavljajte si zvoke fanfar, ki napovedujejo začetek svečanosti,« je glasno oznanil drugi.

»Gentlemansi, ljudje, dekleta! Pre-

dlagam, da pred pričetkom naše zadnje četne konference zapojemo našo himno...« Saks je ponovno napel lica, nastavlil ustnik saksofona in zaigral začetne akorde:

— Naša četica koraka.

strumno in veselo...

Ko je tuljenje, ki so ga večinoma dobrovoljno imeli za petje, utihnilo, se je konferenca lahko začela.

»Gentlemansi!« je pričel Saks. Zamisljeno se je zazrl v krepka Boskina bedra pred seboj in izgubil nit govora. Obraz se mu je raztegnil v priznalen nasmeh, nekajkrat je rahlo mlasknil z jezikom, se sklonil k sosedu in mu nekaj zašepetal. Z levim očesom je pomežiknil Boski, s kazalcem desnice pa opisal po zraku dokaj zgovorno krivuljo...

»Mislite resno, sicer gremo,« se je razdraženo pozanimala Boska, ki je uganila, da živahno gestikuliranje velja njej.

»Smo že sredi stvari,« se je Saks, sicer s težavo, iztrgal iz sladkega raz-

in se zastrmel vanjo. Potem mu je pogled poromal po prisotnem občinstvu, ki je polno pričakovanja s pridržanim dihom strmelo vanj, se dalj časa pomudil spet pri Boskinih bedrih, nato pa povzel:

»Udarniki: Na prvo mesto se je plesiral ata Zvone, četni komandir. Vsi ga poznate: najbolj neusmiljeno in brez ozira na svoje in naše zdravje je vihtel nabijač, pet jih je razbil (nabijačev namreč), polomil dva krampa in uničil samokolnico. Upam, da tega ni napravil zato, da mu ne bi bilo treba več delati?« Ata Zvone je krepko odkimal.

»Torej je bil vsestransko poraben in koristen član naše družinice...« (Ploskanje, tuljenje).

»Kaplar Kovalski je bil ves čas pravi fanatik, zato je kar prav, da ga ustoličimo na drugem mestu. Na tretjem bi bil rad jaz, pa so me prepričali, da bi ne bilo najbolje, zato tretje mesto v splošno korist odstopam...« Spet viharo ploskanje.

Tako šo točno po zaslugah razdelili še ostala odlikovanja in pohvale. Ko so že mislili, da je konference konec, je Saks ponovno povzdignil glas: »Še nekaj, gentlemansi! Ne bilo bi prav, če bi ostali le pri tem, saj bi tako majhno število priznanj lahko kvarno vplivalo

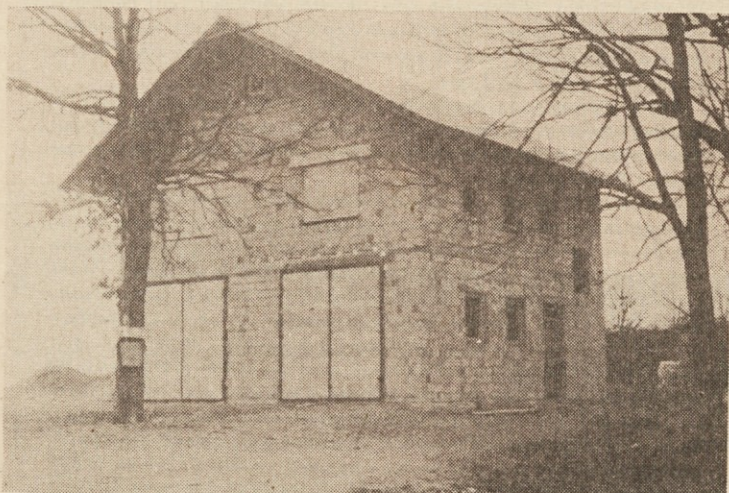

na notranje odnose... Zaradi četrtega sožitja in notranje harmonije smo sklenili podeliti ostalim še posebne, specialne četne pohvale, seveda če se strinjata ata in stari ata!«

Oba sta prikimala in se pričakujoče zazrla vanj. Vseh so bila sama ušesa, ko se je Saks sklonil k obema prislednikoma, se z njima potihlo pogovoril, nato pa privlekel izpod sedala drugo cigaretno škatlico.

In nato so podelili posebne, specialne, četne nagrade in pohvale: za navezavo stikov z ostalimi brigadami (brigadirskimi), za kulturno delovanje, za preskrbo čete s sadjem, za humanistične ideje, za izsuševanje zidanic itd. itd. Grajo je dobil ata Zvone zaradi »brutalnega« zburjanja brigadirjev sredi noči (ob šestih jutraj).

Konferenca, ki se je zaključila pozno ponoči (oziroma zgodaj jutraj), potem ko so se rešili vse »tekoče zadeve«, prispevke pohvaljenih, se je sprevrgla v splošno hvaljenje in odobravanje Saksove modrosti, brez zavidanja in negotovanja.

Gasilski dom v Nemški vasi je eden večjih, v njem pa bodo tudi prostori za potrebe vaškega odbora in vseh drugih organizacij, tudi mladinske. France Prelesnik, društveni predsednik, je prepričan, da bo dom ob letu v celoti gotov. V njem je tisoče ur trdega prostovoljnega dela.

MED NAMI ŽIVI

Podporočnik Ribar

Od poznega poletja ali zgodnje jeseni lani je med nami, v Ribnici. Prej je sicer slišal za naš kraj, poznal pa ga ni. Le po pripovedovanju enega svojih najboljših šolskih prijateljev, Darka Zajca, zdaj tudi podporočnika JLA. Zdaj je že cel Ribničan, ki se mu zdi, da živi med nami od mladih nog.

— Kako si zašel v naš kraj? sem ga vprašal. — Preprosto, z odločbo, kakor je to pri nas navada. Nenavadno pa je, da sem želel priti v Ribnico že dolgo prej. Prijatelj in sošolec Darko mi je o Ribnici veliko govoril in vzljubil sem jo, še predno sem jo spoznal. Proti koncu šolanja sem vedno pogostje mislil na ta kraj kot kraj mojega prvega službovanja. In potem sem vedno odločneje razmišljal in govoril na glas, da bom dobil prvo namestitev — v Ribnici.

Govoriva s štiriindvajsetletnim Milkom Ribarjem, podporočnikom JLA iz Erdevika, Srem, Slovakom po narodnosti, prijaznim, vedno nasmejanim mladeničem, ki je, to kar čutim, tak tudi kot starešina le nekaj mlajšim vojakom. V njegovi prijaznosti pa je tudi pravišna mera predstojniške strogosti, vendar take, ki ne razdvaža, ampak zbližuje in ustvarja prisrčne tovariške odnose. Odnosi, kakršni morajo vladati v vsakem dobrem kolektivu.

— Kako si se odločil za vojaški poklic? Kdo bi vedel, pravi, tedaj sem bil še otrok in sem življenje vse premalo poznal. Težko se je pri štirinajstih, petnajstih letih najbolje odločiti in usmeriti za življenje. Morda je na mojo odločitev za vojaško gimnazijo in kasneje akademijo vplival bratranec — oficir, morda tudi starši. Kasneje sem se opredelil za artilerijo, za katero menim, da je najboljši vojaški rod. In je res. Študijski bil lahek. Težko se je zelo mlademu človeku podrediti strogi vojaški disciplini, redu in odnosom, ki jih od doma ni vajen. Pa tudi to prestaneš in potem postane to pač ustaljen življenjski ritem. Kasneje v Zadru v šoli je bilo že lažje in ob koncu šolanja sploh nismo imeli več občutka, da je resnično konec, da smo na koncu poti.

Prvi dan, ko je Milko prišel v Ribnico, se je odpravil v Lepovce, k Zajčevim, na Darkov dom. Darka ni bilo doma, tudi on je odšel na svoje prvo službeno mesto v Klano. Doma pa so bili njegovi starši in mama Fani je Milka sprejela z odprti-

mi rokami, kot novega sina. Kar pri njih je ostal za kak teden ali dva, dokler ni dobil stanovanja. In po dobrem tednu dni, ko je njegov šolski tovariš Darko skočil v zakonski jarem, je bil Milko že kar član družine, pa je na »ohceti« med drugim pomagal pomivati in brisati posodo. — To je pa ja razumljivo in kaj preprosto, se je smehljaj. — In, prosim vas, nič srbohrvaščine! Kar po slovensko se pogovarjamo, saj smo v Sloveniji. Kako prijetno ga je bilo poslušati že po tednu dni med Ribničani, ko je dejal: — Tega pa ne vajm!

O Slovencih ima najboljše mnenje, čeprav so ga prej pred nami plašili. Tudi pred Ribnico so ga nekateri strašili, zdaj pa je prepričan, da boljšega kraja od Ribnice sploh ne bi mogel dobiti. —

Tu sem kot doma, pravi. In po desetih mesecih v Ribnici govori že skoraj gladko slovensko z rahlo ribniškim poudarkom! V svoji enoti dela kot namestnik komandirja in pravi, da vojaki, vsi mladi fantje, zelo hitro sklepajo med seboj prijateljstvo. Vojaška enota je resnično Jugoslavija v malem, predvsem pa je prava kovačnica pravega bratstva in enotnosti. Sploh ni opaziti, da sestavljajo kolektiv fantje različnih narodnosti, razen po jeziku. Živijo in delajo, kot da so odnekaj skupaj. V takih kolektivih pa je prijetno delati. Posebno v tej ribniški enoti, ki je ena najboljših v deveti armadi, v kateri so vsi veliki prijatelji. Ob takih odnosih, ki jih označuje pravo tovarštvo in prijateljstvo, tudi mi želimo dosegati nadpovprečnih delovnih uspehov.

— Interesi? Brez različnih interesnih dejavnosti pač ne moreš živeti. Zanima se za računalništvo in dela v računalniškem klubu v Ribnici. Računalništvo ima prihodnost tako v vojski kakor v ostalih dejavnostih. Aktivno deluje tudi v mladinski organizaciji, kot organiziran mladinec, takih pa je v JLA precej, hočejo ustvarjalno sodelovati z mladimi v Ribnici in ostalih krajih. Zelo uspešno sodelujejo z Rikovo mladinsko organizacijo.

Posebno ga veseli učenje slovenščine, za katero pravi, da se je lahko naučil vsak, ki to hoče. In on hoče. Rodna slovaščina je blizu slovenščini in zakaj bi se s Slovenci sporazumeval v tujem jeziku, če se lahko nauči našega. — Živim med vami, pravi, in po vaše želim govoriti in živeti.

Pri tem mu veliko pomaga Zajčeva družina, družina njegovega najboljšega šolskega tovariša, v kateri je našel prijeten drugi dom in prave prijatelje.

F. Grivec

Lovci gradijo svoj dom

Stavbo nekdanje veterinarske postaje v Ribnici na vogalu Opekarske ceste na Ugar so ribniški lovci letos podrl in na tem prostoru zgradili ličen lovski dom. Dokončno bo urejen prihodnje leto, tako vsaj upajo. Pri vseh delih je bilo izredno veliko prostovoljnega dela lovcev.

REŠETO

Beseda uredništva

Pred vami je šesta številka šestega letnika občinskega glasila Rešeto, s čimer izpolnjujemo šest desetih letošnjega načrta. Dogovorili smo se, naj bi Rešeto izšlo desetkrat letno, vsak mesec enkrat razen v juliju in avgustu, ko so skupščinske in šolske počitnice, dopusti za vse ostale.

Tak namen smo imeli tudi vsa leta doslej, vendar se nam je delovni načrt vedno porušil zaradi neurejenega finansiranja. Vsi vemo, da izdajanje časopisa ni enostavna in poceni stvar in da je v teh težkih časih zagotavljanje denarja izredno zapletena reč. Pet let doslej smo zbirali denar za vsako številko posebej na najrazličnejše načine, v glavnem kot deleže družbeno političnih organizacij, skupščine občine, interesnih skupnosti in tu in tam prispevke delovnih organizacij. Pred dvema letoma smo prejeli v občini dogovor o financiranju časopisa, po katerem naj bi večji del prispevale interesne skupnosti, vendar se je že po nekaj mesecih podrl. Z letom 1985 pa smo se dogovorili drugače. Rešeto naj bi prišlo v finančni načrt kulturne skupnosti, kjer naj bi se za kakšno desetinko odstotka povečala prispevna stopnja. Približno tri in pol milijona dinarjev je to in naj bi zadostovalo za deset letošnjih številčkov časopisa s po 16 strani ali skupno 160 strani letno, to pa je spet okrog 12.800 tipkanih strani obvestil, informacij, vesti, poročil in reportaž. Toliko tipkanih strani gradiva pa spet ni preprosto napisati; kar dobro je treba pljuniti v roke in nastroiti pero. No, doslej smo uspeli in šest od desetih številčkov je pred vami.

Rešeto dobivajo vsa gospodinjstva v občini zastonj. Za področje pošte (in krajevne skupnosti) Ribnica pošiljamo časopis po pošti, v ostalih krajih Rešeto raznašajo šolski otroci. Jeseni bomo poskusili organizirati celotno dostavo Rešeta po pošti.

Opazili ste že, da smo se letos spet preselili v staro, novomeško tiskarno in da se vsi skupaj trudimo, oblikovati kar najbolj grafično in vsebinsko zanimiv list — z uvedbo posameznih rubrik, čim več fotografijami, posebno oblikovanimi članki in reportažami, barvnimi poudarki in nekaterimi novimi rubrikami, kot so Pionirsko Rešeto, Delegatsko Rešeto in posebna mladinska priloga, katero vsakokrat drugače poimenujemo. Vsebinsko oblikujemo list tako, da prinaša kar največ informacij o dogajanjih v občini ali dogajanjih, ki se predvidevajo pa tudi o stvareh, ki so se zgodile v preteklosti in na svojski način vplivajo na današnje življenje. Z delegatskega vidika naj bi tako oblikovane informacije koristile delegatom kot posamezna spoznanja, kadar se je treba odločati o konkretnih stvareh v delegatskih skupščinah. Delegatsko Rešeto je le prvi poskus v tej smeri, celotno Rešeto naj bi bilo delegatom in vsem občanom kar največji zbir koristnih informacij za danes in za jutri.

Prosim vse bralce, naj se s svojimi prispevki, predlogi, mnenji in opozorili pogostejše oglašajo v uredništvu in na tak način prispevajo k čim boljši podobi in vsebini našega skupnega glasila, našega Rešeta.

Jeseni, konec septembra, pa spet na svidenje!

Uredništvo

REŠETO

Glasiló Socialistične zveze delovnega ljudstva Ribnica. Izhaja enkrat mesečno oziroma desetkrat letno v nakladi 4.000 izvodov. Ureja uredniški odbor v sestavi: France Grivec, odgovorni urednik, Stane Kromar, glavni urednik, Karel Oražem, Viktor Pogorelec, Ivan Petrič, Alojzija Zakrajšek, Janez Mihelič, France Lapajne, Stanko Rus, Janez Bambič, tehnični urednik: Uroš Bregar. — Uredništvo: OK SZDL Ribnica, 61310 Ribnica, Šeškova 14, telefon 861-274 ali 861-067. — Priprava za tisk: DIC — TOZD Grafika Novo mesto, Tisk: Tiskarna Novo mesto.